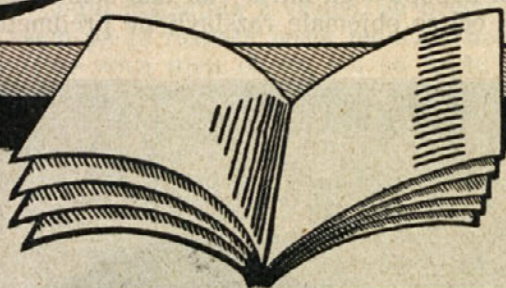

CVETJE

Letnik LII.
Ljubljana

1935 - V.
Maj

P. KRIZOSTOM:

Če mamica se ti postara . . .

(Za materinski dan)

Če mamica se ti postara,
če ji opešajo moči —
kar prej je delala z lahkoto,
se zdaj ji težko breme zdi.
Tedaj hvaležnih spomni se otrok
in delo vzemi ji iz rok.

Vse trudne so oči ji zameglene,
da ne more jasno gledati
in nogé so ji tresočé,
da ne more varno stopati.
Ko táko pred seboj imaš — le se potrudi
in roko ji v pomoč ponudi.

V molitvi priporočaj svojo mamico,
da ti Gospod jo dolgo še ohrani.
Pred žalitvami jo brani!
V žalosti tolaži jo!
Prišla bo zaŕe ura bridka — tiha,
ko slišal njenega ne boš več vzdihá.

Če vpraša te, ji odgovori.
Če znova vpraša te, znova odgovori ji.
Če še sprašuje in sprašuje,
odgovarjaj vdano ji vse dni.
Kdor mamico prav rad ima,
z veseljem ž njo vsekdár kramlja.

In če ne more vsega doumeti,
razloži ji natančno vse —
prišla bo ura, težka ura,
ko ustnic mamica več ne odpre.
Zato pa zbiraj zdaj ljubezen vso
za svojo zlato mamico.

Marija v zelenju

Bilo je na Dunaju leta 1924. V času prve jeseni, ko je sonce kakor suho zlato in je prekrasni Schönbrunski park ves odet v čudovito milino, polno tolažbe in nepopisnega miru. Tak dan sem zašel, kakor že ponovno, v dvorni muzej, oči so objemale razstavljene predmete, pile lepoto davnih

mojstrovina, naposled je noga obstala pred Rafaelovo sliko, ki nosi ime: »Madona v zelenju.«

Nepopisno je to občutje, ki me vedno prevzame ob pogledu na ta resni obraz, ki je kraljevsko lep, ves ženski in ves materinski, tako zelo človeški, da je že zrcalo mojstrske božje roke. Marija v zelenju, sedaj je maj in vse naokoli lepote žejno oko pije in pije opojnost prve pomladi. Tudi na sliki je v ozadju pokrajina z vasico, ob bregu grmičevje, in čisto spredaj gaj, nad vsem pa je razpeta jasna modrina neba.

Sredi te modrine seva njen obraz, oči so uprte na oba otroka, na malega Janezka in božje Dete. Kakšne misli so za tem čelom? Že zopet otrok prijema za križ, za to igračo, ki je zate, o ŽENA, krik grozote, strahotna poslanica tako težke bodočnosti.

Že ponovno si slišala to povest. V najbolj sladkih urah so prsti kar nehote segli po psalmih, segli v zvitek preroka Izaije, preroka Jeremije, in oči so brale, srce je trepetajoče sprejemalo nase bridkost za bridkostjo iz besedi preroka. To je stara davna pesem, mogočna kakor dihanje morja. Saj srce hoče biti vdano, toda kadarkoli znova zreš na to igro s križem, zreš na svojega zalega otroka, nebo nad teboj izgubi vso jasnino, srce postane tako otožno in tedaj začuješ sladki krik obeh dečkov, pa te prevzame kakor nenadna sladkost upanja, rahel dvom: Mogoče pa je še kak izhod, ki ga le neskončni Bog pozna! Kdo to ve? V materah nikoli ne ugasne nada.

Toda tvojemu Dečku je ta igra s križem vedno nova. Njegova duša je polna napetosti in če bi se tale hip, ko sega njegova desnička za križem, obrnil k Tebi, bi potem razumela to njegovo govorico. Česar je srce polno, nehote sili v izraz in komu naj on pove, če ne Tebi. Kdo ga bolj ljubi od Tebe, kdo ga bo bolj razumel kakor Ti, kdo bo bolj zvesto stal ob strani nego Ti.

Mati, sedaj si z otrokoma še v cvetnem maju, v prvem zelenju. Daleč, daleč proč pa so ljudje in njihov greh in strahotna žalost greha. Pusti, Kraljica majnika, da se razlije na tvoj ljubi obraz smehljaj, čisto droben, samo toliko, da nam ne bo tesno pri srcu, da za hip pozabimo na križ in na trpljenje.

Vemo, da gremo za Teboj, vemo, da nas same nikoli ne pustiš, da si do konca zvesta, kakor svojemu otroku tako nam. Le tu in tam nam daruj smehljaj, le tu in tam nam deni toplo roko na naše trudno čelo: Da pozabimo, da pozabimo. — —

P. GVIDO:

Mati — tašča

V družini pride in napoči prej ali slej dan, ko sin ali hči daruje svoje srce in svoje življenje svojemu zakonskemu drugu in to pred Kristusom in njegovo Cerkvijo. Vesela je ura, v kateri se izpolnijo želje staršev, pa tudi izredno usodna. Zato kot krščanska mati vneto priporočaj novoporočenca božjemu varstvu. Ko se vrneti iz cerkve, jima podeli svoj materin blagoslov, saj veš, da blagoslov staršev otrokom zida hiše.

Sedaj si tašča. To ime ne zveni posebno prijetno. Saj so ljudje s tem imenom združili toliko zoprnega, da se človeku zlasti pa otroku kar težko zdi. Poudarim pa, da ni lahko biti dobra tašča.

Naj opozorim na razne težkoče, ki jih povzroča tvoja osebnost. Težko je in bridko izročiti svojega otroka drugemu človeku. Dolej je bil otrok le tvoj, po proki pa postane last tujega človeka. Morda se v novem

razmerju otrokova ljubezen do matere nekoliko ohladi. Toda bodi brez skrbi: otrokova ljubezen je v naravo tako globoko zarezana, da se ne da izkoreniniti. Kakor zakonska tako tudi otrokova ljubezen ni le bežno čuvstvo. Pri prvi priliki se to pokaže, zakaj prava ljubezen ne mine. V nobenem slučaju pa ne smeš begati zakoncev, da sin ali hči ne vesta, naj se li odločita zate ali ali pa za zakonskega druga. Nikar ne razdiraj, ampak skušaj medsebojno vdanost in ljubezen še povečati. Sloga zakoncev naj ti bo prvo. Ako bi bila ta sloga in hišni mir zaradi tebe v nevarnosti, žrtvuj rajši samo sebe.

V življenju in delovanju mladega para ne najdeš vse tako, kakor si pričakovala. Rada bi pomagala in svetovala, pa ti dajo kaj kmalu razumeti, da ne potrebujejo ne tvojega sveta, ne tvoje pomoči. Mladi hočejo vse sami narediti in sicer, kakor si domišljujejo, bolje nego ti. Tvoji nazori se jim zde zastareli, tvoje mnenje enostransko, tvoje življenjske navade nekako smešne.

Tuintam se zgodi, da si navezana na vse, kar je nekoč bilo. Nikakor se ne moreš in nočeš vživeti v nov čas in njega razmere. Morda je tvoje ravnanje neupravičeno. Saj veš, da sedanjosti ne moremo pravilno presojati s stališča preteklosti, kakor ne moremo pravilno presojati preteklosti z merilom sedanjosti. Tudi v slučaju, da mladi ljudje marsikaj delajo in mislijo, kar je graje vredno, ne pozabi, da je zanje izkušnja najboljša šola. Mnogokrat se človek šele tedaj iztrezne, ko si je v življenju zasekal globoko rano na ostrih robovih življenja.

Pa boš rekla: nesreče sem jih z dobrim svetom hotela obvarovati. Priznam, da bi bilo zanje najbolje, ko bi te poslušali in se okoristili s tvojimi življenjskimi izkustvi. Če pa tega nočejo, bodi mirna, saj si storila svojo dolžnost, in to zadostuje. Nespameten je, kdor misli, da se da vsaka norost preprečiti.

Možno je tudi, da ustvarjaš s svojo samovoljnostjo in čmernostjo v hiši ozračje, podobno viharju, potem si sama kriva, ako pada nate trda in ledena toča. Ali pa v svoji vladiželjnosti nalagaš mladim breme, ki ga nikakor ne moreta nositi. Čim starejša je žena, tem rajši bi nosila v rokah žezlo in na glavi krono. Prepričana si, da si za kraljevanje v hiši upravičena po svojih dolgoletnih izkušnjah in po delu, ki si ga izvršila v življenju. Toda ne vsi, ki kaj vedo in znajo, smejo vladati. V vsakem kraljestvu je le eden, ki mu gre oblast. Pozabiš namreč, da ima vsak človek svoj čas. Ko dopolni delo, pridejo drugi, ki ga zamenjajo, pa tudi zahtevajo svoje pravice. Z njimi ravnaj kot z odraslimi ljudmi in ne kot z otroki. Nikar ne stopaj vedno v ospredje! Bolje je, da pošiljajo po tebe, nego da imajo tvojo prepogosto navzočnost za neljubo nadzorstvo in mislijo, da motiš njihovo družinsko domačnost. Ponekod na deželi stoje v neposredni bližini kmetij prijazne hišice, dovolj prostorne za dva priletna človeka. Tu stanujejo starši in negujejo vrtniček, ki se razprostira okrog hišice, ko so izročili posestvo mladim. Kar se godi na njihovi prejšnji lastnini, vse to naj gledajo kakor iz daljave, misleč si: »Naš čas je minul in doba mladih je nastopila. Če nas bodo potrebovali, nismo daleč, ako pa ne, imamo tu svoj lasten majhen delokrog.«

V mnogih slučajih kali mir edino le denar. Zet ali sinaha ti hoče iztrgati iz rok, kar si si prihranila ali pa pridržala za zadnje dni življenja. Misliš si, čemu naj prosim mlade za vsako paro, ki jo rabim. Prav imaš. Vkljub ljubezni do svojih nisi dolžna, da bi oddala vse svoje premoženje. Kdor je zbiral za druge, sme tudi toliko obdržati, da živi človeka vredno življenje, zlasti tedaj, ko se je postaral in utrudil v naporih življenja.

Mladi naj izrabljajo svojo moč in svoje zmožnosti ter se zavedajo, da se podeduje šele po smrti staršev to, kar in česar jim prej niso izročili.

Če so pa razmere take, da moraš prejemati podporo od svojih otrok, ne zahtevaj več, kot neobhodno potrebuješ, četudi moraš vsled tega žrtvovati ali prikrajšati marsikatero priljubljeno navado. Marsikateri sin in marsikatera hči bi tudi dandanes rada preskrbela staršem brezskrbni večer življenja, pa komaj vzdržujeta svojo lastno družino.

Težkoče med starimi in mladimi nastajajo slednjč iz brezobzirnosti in nehvaležnosti mladih. Poznal sem že več starih mamic, ki so stradale in živele v pomanjkanju, četudi njihovi sinovi in njihove hčere niso stradale in so vsi ti imeli dovolj sredstev na razpolago. Marsikatera je pred časom umrla od bridkosti, ker ni mogla preprečiti razpada gospodarstva, ki se je razsulo zaradi rabsipnosti ali pa morda zaradi nenravnega življenja mladih. Drugim je bila pobožna, stara, tiha žena z rožnim vencem v rokah, ki je rada hodila v cerkev in molila za srečo mlade družine, trn v peti. Razumem: to ni jesen, solnčna, lepa, jasna, polna sadov, ne, to so revni, mrzli, trpki in pusti dnevi brez solnca in toplote. Dal Bog, da bi vihar, ki ga žanje marsikatera mati ali tašča, ne prihajal od vetra, ki ga je sama sejala v mladosti!

Recimo, da se ne zavedaš nobene krivde in zato tožiš: S čim sem si to zaslužila jaz stara, izmučena mati? Spomni se na besede, ki jih je že pred davnim časom zapisal moder in pobožen mož: »Človek doživi zlasti v starosti stvari, o katerih bi mislili, da so zadnji poizkus za njegovo izpreobrnjenje, ali pa da izpolnijo, kar še manjka njihovi kreposti, ali pa tudi da se preizkusi in razodene že pridobljena krepost v vsej svoji lepoti, čistosti in zvestobi. Tako tudi ta otožna jesen lahko vzbuja življenje. Mati pa prenese tudi to zadnjo težko preizkušnjo za svojega otroka, da bi mu nehvaležnost ne nosila in trosila žarečega oglja na glavo.« Mati, naj ti bodo te besede v tolažbo v bridkih in grenkih urah tvojega ugašujočega življenja!

HELENA HALUŠKA — P. EVSTAHIJ:

Človeško srce — čudna stvar...

(Nadaljevanje.)

Ali se še spominjate, kako je pri vélikem pranju v župnišču nočna jopica postrežnice Pike — ‚La Pepie‘ — zletela za nekim drvarjem?! Ali se še spominjate, kakšne burke je uganjal takrat besni spomladanski veter s toaletnimi¹ skrivnostmi le-tega sramežljivega Cerbera²?!

Pomislite, od tega dne nadalje so kakor jeklo trdni sklepi gospodične ‚La Pepie‘ dobili razpoko!

Dejstvo, da je morala sama sebe izpostaviti osramočenju, da bi svojega gospoda obvarovala ponižanja, jo je dvignilo iz ravnotežja; obstala je na potu v višine svetosti, ki jo je mislila s huzarskimi koraki prehoditi. Da, včasih je zdaj celo stala ter pogledavala nazaj, če drugi tudi morebiti korakajo vzporedno z njo — drugi, katerim bi bila prej prepovedala stopiti na njene natanko razmejene nasade: na primer županja, s svojim grešnim pralnim dnem, ko je prala med cvetličnim dežjem svojega vrta.

¹ Toaleten, prid. od samost. toaleta (francosko: toilette, beri: tualèt) = obleka, oprema. — ² Cerber (latinsko: Cerberus, drugi sklon: Cerberi) = po grškem in latinskem bajeslovju — troglavi pes v podzemlju.

In ko je nato ‚La Pepie‘ doživela, da sta Mlada Nemčija in Mlada Francija zgradili stavbo medsebojne sprave nad gnojnično jamo, ji je postalo jasno, da pota Gospodova niso vedno naša pota. Poslej je začela o teh rečeh večkrat razglablјati; nič več se ji ni prav posrečilo, kakor nekoč, da bi svoj vrat navijala tako visoko nad vse ljudi.

Tako je prišlo, da je ‚La Pepie‘ — biser vseh gospodinј, katere so kdajkoli držale v roki svoje žezlo v kakšnem župnišču — presadila v župnišče ljubezensko idilo³.

Naš župnik ni o tej idili pod svojo streho najdalje časa nič slutil; cvetela je na skrivnem: seveda, ko se je o tej reči pričelo šušljati, sta začutili ogorčen upor obe občini in tudi naš župnik je močno vihal nos.

Junak romana je bil drvar Bernard, Don Juan⁴, za katerim je bila nekega lepega jutra poletela tista nočna jopica. Takrat ni storil nič kaj takega, imel je oči in srce le za svojo Ivanko, »najlepšo žensko tisoč milj naokoli«, kakor je imel navado reči. Z njo, ki je bila prava pravcata Parižanka, se je bil seznanil, ko je med vojno ležal ranjen v neki bolnišnici. Bila je cvetličarica, uboga kakor cerkvena miška in lepa, da so z odprtimi usti obstajali pred njo. Bernard je prezrl, da je med njima velik razloček po starosti, ter se je do grla in čez glavo zaljubil v njene črne oči, v njeno blede lice in njene male noge. Brez odlašanja se je poročil z njo ter jo je vzel s seboj v domovino. Kako ponosni je bil takrat na njo, pred vsem na njene majhne noge, za katere ni znal čevljar narediti pravšnih čevljev! Zmeraj znova je morala kazati te nožice radovednežem, in drvarju se je dozdevalo, da je kraljevski sin kot lastnik takšnih nog, kakršne imajo kraljevske hčere.

Občina je bila drugačnega mnenja, nasproti Parižanki je bila skrajno nezaupna. Kaj naj postane iz takega zakona, ki je postavljen na tako nestanovitno slabo podlago?! Kaj bi pač mogle te punčkinе noge opraviti na polju in domačem dvorišču?! Ženske v vasi s svojimi širokimi lesenimi cokljami so dolgo časa norčevaje se gledale na visoke pete pariških čevljev, dokler niso morale spoznati, da je rahla ženkica vendarle prav posebno pogumna in odločna oseba, delavna, urna in poštena. Pretrepela je brez tarnanja najtrše napore. Prvi čas njenega zakona so jo slišali včasih peti cestne popevke, ki jih je prednašala s svojim svežim, ostrim in tenkim glasom; tuintam so jo tudi čuli smeјati se, kakor da bi kdo drezal v množico srebrnih zvončkov. Po svojem prvem otroku je pa postala bolj tiha, in ko je dobila drugega otročička, je le še prav lahno pela tihe, otožne uspavanke. Če je govorila z ljudmi, je gledala mimo njih, in zdelo se je, da njene oči nekaj iščejo, česar nihče ni mogel zaznati.

»Ali si kaj bolna, žena?« jo povpraša njen mož.

»Ne, le dihati ne morem, zmeraj mi je bilo preveč zraka tukaj.«

Nad tem nezmislom se je moral Bernard smeјati, tudi nad tem, da žena ne more spati ponoči, češ, ker je pretiho v bližnjem gozdu.

Nekega dne je šel potujoči godec skozi vas, na hrbtu je imel lajno. S krikom otroškega veselja mu je Parižanka stekla naproti ter mu dala en frank, da bi ji kaj zaigral. Bila je iz sebe od radosti, tleskala je v roke in zaklicala nekajkrat zaporedoma: »Lajna, lajna!« Ljudje so zmajevali z glavami nad njo in njen mož se je je nekoliko sramoval. Ko je prosjak odšel dalje, se je jokala kakor otrok.

³ Idila, iz grškega: eidyllion, latin.: idyllium = mala podoba, obrazec; ljubka zgodba. — Prip. prev.

⁴ Špansko ime, Don (iz lat. dominus) = gospod; Juan (beri: Hvan) = Janez, Ivan. Junak slavnega romana, pisal Cervantes (beri: Servantes). — Prip. prev.

»I, kaj ti je? Ali si kaj bolna? Povej! Kaj je s teboj, žena?!«

»Jaz ... bi rada ... ne, jaz bi rada ...«

»Da bi te koklja — še enkrat, kaj neki?!« je logarski hlapec zakričal nanjo.

»Pariz ...« je zaihtela.

Logarski hlapec se je moral vsesti. Torej: ona z njim ni srečna, ima hrepenenje po nečem drugem, domotožje po velikem mestu z njegovim tlakom, z njegovimi sivimi zidovi vred, z njegovim okuženim zrakom, z njegovimi dimniki, z ropotom in vriščem, s siromaštvom, hrepenenje celo po zločincih.

Da, po tem je hrepenela, tako zelo, moj ubogi logarski hlapec, da je od tega zbolela. Nič ni pomagalo, da je Bernard spraval vse prihranke skupaj, da bi jo za dva tedna poslal v Pariz. Prišla je nazaj in je bila le še senca sama sebe. Zvesta dolžnosti je hodila na delo, dvakratno pridna, nikoli ni tožila, toda ni bila več tista kakor nekoč. Naj je Bernard poskusil karkoli, da bi jo razvedril, ji je izsililo le majhen, otožen smehljalj, njene misli so znova odšle na popotovanje.

Postajala je zmerom bolj tiha in žalostna in — ah tako rahla in blede. Darovala je svojemu Bernardu še enega, tretjega otroka, ni pa nič več vstala, temveč je s svojim hrepenenjem zatisnila trudne oči.

Ta dogodek je logarskemu hlapcu strl srce. Otožnost njegove umrle ženke je zdaj prešla nanj; le dolžnost, skrbeti za otroke, ga je silila v življenje in na delo.

Toda moral se je ogledati, da bi našel kako novo mater za malčke. Najmlajši še ni hodil, izmenoma so ga varovale usmiljene duše v vasi. Bernard je šel iskat primerne ženske, pa ni dobil nobene. Vdovec ne dobi lahko žene, in kmet ne vidi rad, če se kdo v drugič oženi, posebno če ima otroke — zraven so pa še ti otroci rojeni od neke Parižanke. V tem primeru vsaka dvakrat preudari, če bi ji kazalo, da postane mačeha. Vrhutega je s to besedo združen tako hud čar, da se večinoma tudi najboljše prestrašijo ter si ne upajo tvegati take možitve. — Zlasti mlajše ženske, ki še upajo, da bodo tudi same imele lastne otroke.

Zaman torej je Bernard trkal na vsa vrata. Sicer so povsod z njim milo govorile, toda nazadnje je pa vendar vselej slišal odločno odpoved: »Ne, jaz si ne upam!«

Zdaj je Bernard postal zagrenjen ter je svojo jezo stresel na ljubelega Boga samega, ki mu je za njegovo ljubezen dal tako veliko trpljenje. Še bolj kakor smrt ljubljene žene ga je zadelo spoznanje, da on, kakor je dejal, ni bil njena prava ljubezen.

Naš župnik ga je tolažil ter mu prigovarjal, opozoril ga je na otroke, ki jih je bil začel zanemarjati. Toda Bernard ni več hotel slišati niti o dolžnosti, niti o Bogu ali o cerkvi, prav nikakor pa ne o ljudeh, sploh o vsem življenju ne. »Češ, da utegne nekega dne vsemu vrvenju dati slovo«, razen če bi se zgodila znamenja in čudeži.

Moj Bog, kako je naš župnik takrat molil, da bi se zgodil čudež! Imel je vero, katera bi mogla gore predstavljati, toda takrat je bil potreben potrpežljivosti, da bi utegnil kamene omehčati. Zakaj že prav dolgo časa se ni zgodilo nobeno znamenje in nikak čudež. — Logarski hlapec se je zagrizel v svojo bridko bolečino ter je pričel popivati.

Voditeljica in župnik sta se zavzela za malčke. Župnik jih je dal vsak dan privedi v župnišče ter je izročil skrb za nje prestrašenemu srcu postrežnice Pike — »La Pepie«. Priletna gospodična je bila kar iz sebe: za Kriščevo voljo, kaj naj počne s pamži?! Saj niti vedela ni, kako naj prime in vzame v roke najmlajšega. Naš župnik seveda tudi ni vedel ...

Naslednje se je pa govorilo — v samogovoru — nekega dne izmed tistih, ko je na pol sveta ‚La Pepie‘ spet enkrat počivala na poti popolnosti ter se ozrla nazaj, če pač kdo gre za njo v spoštljivi razdalji. V tistih dneh je opazila celo take, ki hodijo po potu pogubljenja: logarskega hlapca na primer, ki po tej poti ne hodi, marveč naravnost drvi. Zasmilil se ji je.

Sedaj pa, ko se je tako ozirala nazaj, je pred njo iz megle preteklosti vstala podoba neke mlade deklice, katera jo je pogledala na pol zasmehljivo, na pol očitajoče...

»Ali me še poznaš, ‚La Pepie‘? Ali si pa docela pozabila na mlado ‚Rožo‘?! Ali jo hočeš na vekomaj zatajiti?! Ali se sramuješ njenega mladega, gorkega srca, ki je tako zelo kričalo po ljubezni in življenju?! Ali še nisi storila zadosti pokore za to Rožo, katera vendar ni nikoli zares grešila?! Pokliči jo vendar spet k sebi, preden bo prepozno: Pika in Roza naj bosta povsem eno, kadar pojmeta v nebeško kraljestvo!«

Tedaj je pa ‚La Pepie‘ navila svoj vrat tako visoko, kolikor se je le dalo, in odločno izrekla svoj sklep: To ne gre; Roza, ti ostani tam, kjer sem te pustila, takrat, ko sem vstopila v župnijo. (Dalje prihodnjî)

Beseda Božja in življenje

»Mladič, ki si je izbral svojo pot, se tudi v starosti ne odmakne od nje. (Preg. 22, 6.)

Vsak dan greš pravočasno na svoje delo, v svoj urad, v svojo delavnico ali kamorkoli te kliče poklic.

V skrbeh si, da bi vsaj ne prišel prepozno, če gre za to, da bi dobil službo ali stanovanje ali napravil dobro kupčijo.

Zahtevaš tudi, da so tvoji posli in nastavljenici pravočasno na svojem mestu.

Zahtevaš tudi, da so tvoji otroci veliki in mali ob določenem času doma in to po vsej pravici.

Točno in ob pravem času greš na kolodvor in se jeziš, če imajo vlaki zamude.

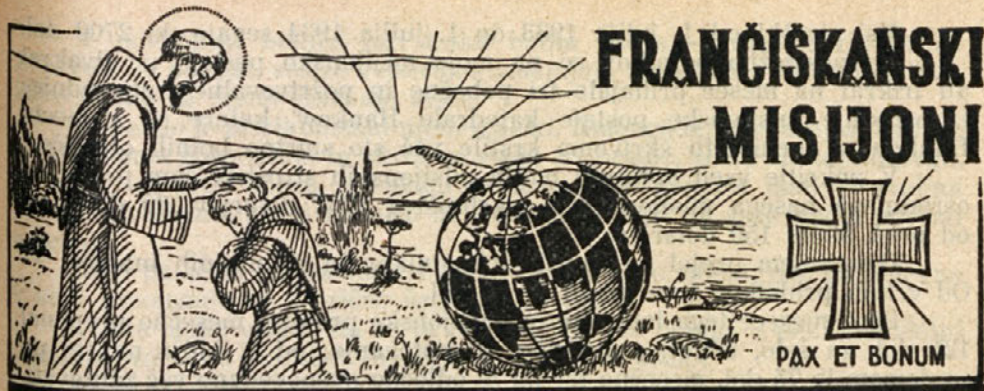
H koncertom, gledališkim ali drugim predstavam prideš raje še nekoliko prej kakor pa prepozno.

Toda kadar gre za službo božjo ob nedeljah in praznikih, kadar te povabi ljubi Bog sam, prideš navadno ali zelo pogosto prepozno.

Gotovo, dobe se verniki, ki imajo za svoj prepozni dohod pametno opravičilo in se semtertja brez lastne krivde kjerkoli zakasnijo. Tem nihče ničesar ne očita. Bolje, da pridejo pozno, kakor da bi sploh ne prišli.

Toda dobe se tudi taki, ki redno po lastni krivdi pridejo prepozno v cerkev, ki redno gredo k pozni maši in še k tej pozni, večkrat zadnji maši pridejo prepozno. To ni drugega kakor slaba navada. In če si morda tudi ti pri tem prizadet, jo skušaj odpraviti, drugače boš enkrat delal ne majhno, ampak veliko pokoro, pa takrat bo žal prepozno za kesanje in poboljšanje.

FRANČIŠKANSKI MISIJONI

PAX ET BONUM

H. J. K.:

Iz pisem našega slovenskega kitajskega misijonarja p. Baptista Turka

Enoletni račun o misijonski upravi na mojem misijonskem področju od 1. julija 1933 do 1. julija 1934.

Glavna postaja v predmestju »Cun-kvan« v občci »Svej-can« imenovanem s cerkvijo, posvečeno »Kristusu Kralju«.

Drugih misijonskih postaj je deset, katere so ob reki Šjan-ho v velikem ovinku proti zahodu razpostavljene do razdalje za 70 kilometrov. Le dve postaji sta starejši, druge pa so se s pomočjo šol z božjim blagoslovom razvile zadnja tri leta.

Vseh krščenih vernikov je bilo 1. julija le 526, katehumenov nad 500, paganskega ljudstva v mojem misijonskem delokrogu 60 do 70 tisoč. V enem letu od 1. julija 1933 sem krstil 152 odraslih in 170 otročičev, sv. birmo jih je prejelo ravno 100, letno sv. spoved jih je opravilo 319, iz pobožnosti je bilo sv. spovedi do 2417, sv. obhajil je bilo nad 3200, pridig za vernike do 420, podukov za nevernike ali katehumene do 720.

Število dečkov, ki so v istem letu od 1. julija 1933 do 1. julija 1934 obiskovali moje misijonske šole, sega do 740, deklic pa je bilo do 100. Odraslih katehumenov je prihajalo k pouku nad 100, večinoma le k večernemu ali nedeljskemu pouku.

Poučnih knjig sem za vernike, šolarje, katehumene in pagane nakupil za blizu 100 kitajskih srebrnih dolarjev.

NB. En kitajski dolar je zdaj $\frac{1}{3}$ ameriškega golddolarja.

Porabil sem od 1. julija 1933 do 1. julija 1934 v kitajskih dolarjih za hrano 276 dol.,

za obleko in perilo 40 dol.,

za potovanja na vozičku ali čolnu, ali z avtomobilom ali na parniku in za pošto do 103 dol.,

za strežnike in misijonske delavske pomagače do 302 dol.,

za učitelje 1296 dol.,

za propagandiste 42 dol.,

za katehumenate in za postrežbo ob velikih praznikih do 61 dol.,

za potrebščine v cerkvi 68 dol.,

za potrebščine v šoli in rezidenci etc. 116 dol.,

za najemnino šolskih hiš do 80 dol.,

v pomoč ubožcem in ponesrečenim do 180 dol.

Vsi stroški od 1. julija 1933 do 1. julija 1934 segajo do 2700 dol.

Za postrežbo bolnikov so na mojo misijonsko postajo po dvakrat ali trikrat na mesec prihajale tri pobožne in požrtvovalne tretjerednice iz osrednje misijonske postaje katedrale Hankow, katere so v mestu Hankow v enem letu skrivoma krstile več sto smrtno bolnih otročičev.

V pokritje vseh opisanih mojih misijonskih stroškov sem prejel od osrednjega našega misijonskega oskrbnništva 1752 dolarjev, 60 dolarjev, od preč. škofa 159 dolarjev.

Drugo sem prejel od raznih dobrotnikov in od mašnih intencij. — Od vrtnih pridelkov sem prejel le 75 dol.

Prve mesece tega leta sem od misijonske prokure mesečno prejemal 125 dol. za šolo, učitelje, strežnike in potovanje; od 1. julija naprej pa prejemam le 75 dol. mesečno ter mi je odločno prepovedano več zahtevati.

Zato se pri misijonskem delu čutim mučno zvezanega. Po Vaši pomoči mi nakloni Bog več dobrotnikov in misijonskih milodarov.

Prehvaležni

p. Peter B. Turk.

P. KRIZOSTOM:

Lurška Gospa v misijonih

Kakor v vseh misijonskih postojankah, imajo naše sestre frančiškanke misijonarke Marijine tudi v birmanskem Nombordu sredi vrta lepo votlino s snežnobelim kipom naše ljube Gospe Lurške.

Pa ne smete misliti, da je to majhna votlina — ne: Sestra vrtnarica jo je sama kaj udobno razširila. Po divjem skalovju se lepo vije bršljan, ob vznožju rastejo pisane cvetlice, med katerimi kleči Bernardka in se zaupno ozira v Marijin mili obraz. Tam poleg izvira bister studenček. Vse je, kot bi imel človek pravo masabejsko votlino pred seboj. Poglavitno pa je, da prihaja tja vedno dovolj pobožnih romarjev. Bolniki, ki so prvič zapustili posteljo, oddrsajo iz bolnice najprej k nebeški Materi, da se ji zahvalijo za njeno priprošnjo. Pa prihajajo zopet drugi — Bog vedi odkod — in se dotikajo z bolnimi udi Marijinega kipa in polni zaupanja pijejo vodo iz studenčka ali si izmivajo boleči del telesa. Tej vodi pravijo »Marijina voda«.

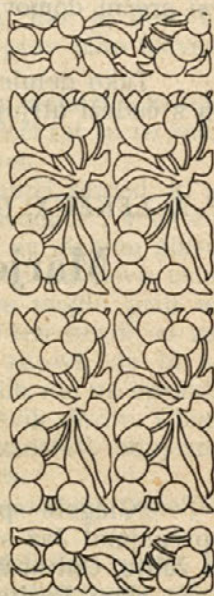
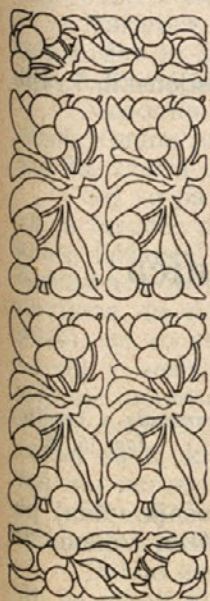
Ozdravljena mati se poslavlja z otroki od sester in bolnikov

V misijonski bolnici leži težko bolna vdova — mati štirih otrok. Zdravnik je obupal, sestre redovnice zmajujejo z glavami. Mati sama čuti, kako ji dan za dnem ginevajo moči.

Zopet so jo prišli obiskat njeni malčki. Amongada, najstarejša deklica, je zdaj doma gospodinja in skrbi za svoje tri bratce, zlasti za najmlajšega, ki še ne ve prav dobro, v kakšni nevarnosti je njegova mati. S svojimi mehki ročicami grabi mamico za roke in jo hoče na vsak način odvesti s seboj.

Mati pa se to pot za vse tri dečke skoroda ne zmeni, pač pa potegne k sebi Amongado in ji prične šepetaje govoriti:

»Dete moje, včeraj sta se tu pogovarjali dve bolnici o neki čudodelni vodi, ki ozdravlja bolnike. Imenuje se Marijina voda.«

Amongada z najmanjšim brateem

»Marijina voda?« se začudi Amongada. »Kam naj jo grem iskat?«

»V votlino, na koncu vrta, blizu velikega zidu.«

»Kako naj ti jo prinesem?«

»Vzemi tale kozarec,« in mati pokaže na omarico za zdravila. »Izlij tekočino, ki je v njem in napolni mi ga s čudežno vodo in pazi, da te kdo ne vidi. Pa hitro se vrni!«

Amongada pograbi kozarec in steče vsa polna veselega upanja na vrt. Vsa je razburjena; v ušesih ji zvené materine besede »Marijina voda, ki ozdravlja«. Najraje bi kar po zraku frčala.

Sestre, ki jo srečujejo, se ji smehljajo:

»Kam pa, Amongada? Kje imaš bratce?«

Deklica pa v odgovor nerazločno zagodrnja:

»Le za trenotek — pa se zopet vrnem...«

Na vrtu zlije zdravilo iz kozarca na tla, napravi še par skokov — pa je že pri votlini. Ljubeče se obrne v Marijin kip in vzdihne:

»Lepa Gospa, prosim te, s tvojo čudežno vodo ozdravi mojo mamo!«

Pred votlino je klečal tedaj samo starček ves zamaknjen v sveto molitev, tako da deklice niti opazil ni. Ta pa napolni kozarec do vrha in

ga prav varno odnese, da bi ne padla na tla niti ena kapljica te dragocene vode.

Vrnila se je v bolniško sobo, ne da bi jo kdo opazil. Mati se najprej pobožno pokriža, nato pa dene z Amongadino pomočjo kozarec na ustnice in posrka iz njega vodo prav do zadnje kapljice.

Drugo jutro so našli otroci svojo mamico zdravo in čvrsto. Prevzeti od velike hvaležnosti do nebeške Gospe, so poromali z ogromnim spremstvom k lurški votlini in se tam toplo zahvalili.

Kmalu nato pa so se zbrali sredi dvorišča misijonske bolnice in se poslovili od dobrih sester in bolnikov, nakar so odšli s svojo mamico zopet vsi srečni domov.

Tako deluje prečista lurška Gospa tudi v daljnih misijonskih krajih in s čudeži utrjuje vero mladih kristjanov.

P. M. LEKEUX, O. F. M. — P. EVSTAHIJ:

Marjetica — vzorna tretjerednica

III.

Učiteljica.

*Vaša žalost se bo spremenila v veselje.
Jan 16, 20.*

Ponedeljek.

»Glagole spregamo. — Želeti si kaj. To je nedoločnik. Zdaj pa spregajmo! Jaz si želim. Ti si želiš. On ali ona si želi. Mi si želimo. Vi si želite. Oni si želijo ali želé... Mi smo si želeli...«

»Pst! Pazite! Katera zna spregati ta glagol?!«

Dvajset prstkov se viharno dvigne.

»No, pa povej ti, Marička!«

»Mi želimo, gespudična.«

»Dobro. Karolina, pridi k šolski tabli in zapiši:

Jaz si želim.«

Majhna grbasta stvarca z razkuštranimi lasmi pride v klopotajočih lesenih cokljah k šolski tabli in zapiše z nerodnimi, vijugastimi črkami:

»Jaz željim.«

»Nekaj ni prav. Katera ve, kje je napaka?!«

Spet se vse križem dvigajo kazalci.

»Jèst! Gespudična!« — »Ne ti, jest!« — »Jaz!«

»Lojzka, pridi venkaj in popravi!« — Neka druga deklica vstane, pogleda najprej ponosno na svoje čeveljčke, popravi si ogrinjalo, potegne nazaj pramen črnih las, nato bahato prikoracá in zapiše z zmagoslavnim izrazom na obrazu:

»Jaz želijm.«

»Jot za ‚i‘ ni potreben. Dosti je sam ‚i‘. No, zapiši dvojino, moški spol: midva si želiva, ženski spol: medve si želiva.«

Z okornimi črkami zapiše učenka:

»Mi dva želij va.«

»Midva' pišemo skupaj! Rekla sem že, da ,j' za ,i' ni potreben. Želiva' je ena besedica, zato se piše skupaj. Izbriši ,jot' in zapiši skupaj!«

Mala učenjakinja vzame gobo, izbriše ,ij' in zapiše:

»Želva.«

»Ah, ti si zapisala ,želva'; no, kaj je pa ,želva'?!« —

»Šildkrota.« —

»To je spakedrana beseda, ki pomeni isto stvar. No, kaj je ,želva'?«

— »To je . . . velika zverina!« —

»Žival se reče v tem primeru. —¹ — Kakšna žival?« — —

Mnenja so različna. Nekateri učenke menijo, da je ,žival želva' morda ptič, ki živi na kurjem dvorišču, ali petelin, ki nese zlata jajca, kateri živi v Ameriki in ponoči v gozdu.

Marjetica je črno oblečena in je videti resnobna, kar jo dela še bolj brdko in ljubko. Zdi se, da je za to delo približno prav tako ustvarjena kakor žrebiček, ki ga vprežejo pred plug.

Naslonila se je na visoko pisalno mizo in gleda na nemirno krdelo otrok. Čudno je to, tako lahko postane utrujena v šoli, večkrat bi se rada vsedla, zaprla oči in prepustila ropotu in kriku prosto pot.

Saj so pa tudi precej s početka izbrali za njo najhujši razred, ki si ga je mogoče misliti, v Serenski občini, v »Serenskem Kongu«², v tistem kraju liéškega³ delavskega predmestja, ki je bil najbolj na slabem glasu. Krščanstvo je tukaj toliko kakor nepoznano. Šola je šele na novo ustanovljena, in samó hčeram sv. Vincencija Pávelskega je moglo priti na misel, da so se naselile v tako razvpiti okolici. Starši teh otrok so zabredli v socializem, bili so npravno izprijeni in tako surovi, da bi se najhujši neotesanec ne mogel kosati ž njimi ter bi pri njih nič ne opravil. Svoje deklice pošiljajo k sestram v šolo zavolj Miklavževih darov. Uбоgi otroci sami, ki so zrastli v ondotnih jamah, so zelo zaostali, shujšani, telesno nerazviti, težko dostopni za vzgojo duha ali srea.

Komaj nekatere je mogoče pripraviti, do tega, da se ob nedeljah udeležijo svete maše.

Delajo grde opazke, iz le-teh spoznava Marjetka nizkotne izraze, ki jih še nikoli ni bila slišala, in nato povprašajo polni prostosrčnega začudenja, »če je to morebiti greh?!«

Med tem ko vodi prirodoslovno obravnavo o želvi, ki jo je učenka imenovala »zverino«, obstane njen pogled na obličju enega izmed otrok, kateri ji vselej, kadar ga pogleda, napravi neprijeten vtis. To je rdeča Cenóbija. Ima majhen obraz, nezdrave barve, z nabuhlimi ustnicami in s predrznim pogledom, po neprestanem dotiku s pregreho pozna ta otrok daleč čez svojo starost reči, o katerih ne bi smel vedeti, zaznamovan je z znamenji strašne dediščine⁴; bila bi na mestu prej v kakšni beznici kakor pa v šoli.

¹ Razume se, da je tale odstavek v izvorniku nekoliko drugačen, dobesedno ga sploh ni mogoče prevesti. Znano je, da francoski in flamski pravopis delata veliko preglavico celo dobrim učencem in učenkam osnovne šole in da otroci pri tem narejajo prav neumne in smešne napake. Marjetica je pa povrh imela še posebno slab razred zanemarjenih delavskih otrok. — Prip. prev.

² Izv. ima: Seraing (francosko, beri: Serèn, en nosni samogl.). — Kongo je belgijska naselbina ali kolonija v Afriki, kjer žive tako imenovani divjaki. — Prip. prev.

³ Prid. od mesta Liège (Lièž) nem. Lüttich.

⁴ Socializem (od lat. les. socius = drug, tovariš) = družbosloven nauk; tukaj po Marksu brezvercu = marksizem. Prip. prev.

⁵ Otrok je podedoval nalezljivo bolezen, ki je kazen za spolno razvratnost. — Prip. prev.

Otroci, ki so jih bile prejšnje učiteljice zelo trdo držale, da je bil mir in red, so precej začutili, da imajo zdaj opraviti z novinko. Marjetica še ni izkušena ter navajena in nagonsko izkoristijo otroci njeno nezkušenost.

Bodisi, ker je danes ponedeljek, ali zaradi slabega vremena, ali ker je vzduh tako nasičen in težak od dihanja in izhlapevanja mokrotnih oblek, ali ker veter zaganja dim iz peči, narejene iz vlitega železa, vse-kakor je danes otroke prav posebno težko krotiti. Marjetica ostro gleda, skuša obdržati vajeti v rokah in se trudi, da bi priklenila nase pazljivost svojega malega krdela — nič ne pomaga, zdaj se ji izmuzne eden tukaj, zdaj drugi tam. Če je red v eni vrsti, prične škrat v drugi s kakršnokoli nagajivostjo.

Imela je čustvo, kakor da je njena duša izmozgana, kakor da je razgaljena, raztrgana na kosce in pa razmetana pred vsemi očmi, ki jo gledajo. Tako rada bi se spet zbrala, in čeprav le za eno minuto, rada bi se zatopila vase, da bi spet prišla k sebi, da bi našla kakšno misel, kaj lepega, kaj tolažilnega. Toda tega hrepenenja, naj bo še tako naravno in človeško, ne sme utešiti. Nadaljevati mora, neprestano mora oddajati, ne da bi kaj prejela. — Šolska ura poteka po svoje.

T o r e k .

Marjetica potrka z ravnilom na pisalno mizo.

»No, Renáta, kakšna beseda je ,eden'?«

»Števník, gespudična.«

»Dobro. Kakšen števník?«

»Števník... prve... stopnje.«

»Ali je mar mogoče ,eden' stopnjevati? — Ti ne paziš!«

Renata zardi, našobi spodnjo ustnico ter si izsili dvojico solzic.

»Povej ti, Marija Branchu!⁶«

»Glavni števník, gespudična.« —

»Dobro. In ,mi'?«

»Mi, posebni zaimek,⁷ gespudična.«

»Kakšen zaimek?«

Marija Branchu postane rdeča kakor petelinji greben in nič več ne odgovori.

»No, kaj označuje ,mi'?«

Molk.

»Kaj smo ,mi'? — Mi smo ljudje, kajneda; kako pa še rečemo namestu ,ljudje'? No, povej vendar, to moraš vendarle vedeti!«

Marija stisne ustnice in jezno pogleda na Marjetico. Nenadoma pa izbruhne:

»To men' ni všeč, za vra...«

In prične ihteti in kričati, pri tem pa zmeraj znova strupensko ponavlja:

»To men' ni všeč! To men' ni všeč!«

Učiteljica jo posadi z ostrimi besedami v kot, ki je določen za glasni jok in škripanje z zobmi. —

Marjetka vzame kredo in zapiše zdaj na šolsko tablo glagol: »po-stati«. Na vrhu črne table pa naslika z višnjevo barvo velike črke v opomin: **Mir!** Vse je zastoj. Komaj obrne hrbet učenkam, že nastane

⁶ Beri: Branšü.

⁷ Otrok je zamenjal besedico in pojem »posebni« ter »osebni«; reči bi bil moral »o s e b n i zaimek.« — Prip. prev.

zadaj za njo strašen vrišč in ropot, je tako, kakor da bi bil kdo odprl zatvornico. Zdajci zavrešči krik in krohot.

»Gespudična! Gespudična! Ta-le ima uš!«

Marjetica se hoče pravkar obrniti, v tem trenutku prifrči tik mimo nje tintnik na šolsko tablo, čof, cink, razbije se in razleti, njo pa oškropi s tinto. Marija Branchu je porabila priliko, da bi se maščevala.

Marjetica ne trpi, ne čuti, da trpi zavoljo takšne neotesanosti. Saj je prišla v šolo, da bi trpela, in zdaj se ji zdi to umljivo: našla je trpljenje.

Najprej se nasmehne, toda preden se obrne k otrokom, ubere resno-ben uradni izraz na obličju, da bi spet naredila mir in red.

»Vzemite svoje izvezke. Pišite: Postati. Sedanji čas: postanem...«

Zdaj nastane mir. Peresa praskajo in škrabajo in čečkajo po papirju, od gorečnosti pomoli tu in tam ena ali druga izmed pisavk svoj jezik iz ust. Med tem, ko imajo otroci svoje opravilo, gre Marjetka skozi vrste klopi. Zdaj stoji v ozadju razreda. Opazuje pusti prostor, razkuštrane, nemirne svitkaste glave z golaznijo, pobeljene stene, visoko pisalno mizo, zgodovinske in naravoslovne stenske podobe, zemljepisne slike — vse to je za njo orodje vsakdanje muke — in nad vsem tem opazuje podobo Križanega.

In naenkrat spozna, da je v Križu razlaga za vse ostalo; njen razred se ji zazdi tudi kot nekak križ, ki je nanj pribita in razpeta na njem, da bi postala podobna Kristusu. V duhu odpre in razklene roke kakor On in zašepeče: »Moj Jezus, ti vidiš, da te ljubim!«

Marjetka se smehlja. Kristus gleda na njo in njegov pogled jo navdaja z ginjenostjo. Odprl in razpel je svoje roke, prosi jo, naj se mu izroči, in ona odgovarja:

»Tukaj sem, sprejmi me!«

»Izročiti se, predati se — to se pravi trpeti. Ljubo trpljenje!« si tiho zašepeče, med tem ko gre nazaj k svoji pisalni mizi.

S r e d a.

Veroučna ura.

»Otroci, vi vidite ta križ. Upam, da ste si zapomnili, kdo je ta, ki je bil pribit na križ...«

»Bog Oče«, ji pretrga besedo neka stvarca, ki je prenašlo odprla usta, ne da bi bila vprašana.

»Ne!« — reče Marjetica, ne da bi bila postala nepotrpežljiva, »to je Bog Sin, ki se je včlovečil, da bi nas odrešil. — Roza, kako se imenuje včlovečeni Sin Božji?!«

»Sveti Duh.«

Marjetka zavzdihne. S stene sname podobo, ki predstavlja rojstvo Kristusovo.

»No, oglejte si zdaj to podobo. Vi vsi veste, kdo je ljubo Dete, katero leži v jaselcah.«

»To pa, dà, gespudična, to je Jezus, to je Jezušček.«

»Vidite, saj veste. Kako prijazen in ljubezniv je Jezušček, kajneda, glejte, kako gleda poln ljubezni na vas. O, Jezušček je tako dober. Ko je pa Jezus dorastel in postal velik, so ga hudobni ljudje prijeli in ga pribili na križ, da bi ga umorili.«

»Oh! Ah!« —

In v molku, ki je nastal po tem sočutnem vzkliku ‚ah‘, zadoni otroški glas:

»Ubogi Jezušček!«

In zdaj jim pripoveduje Marjetka o ubogem Jezuščku in vsi pogledi so obrnjeni na njo, zakaj našla je mnogo novih in ganljivih besed, da bi jim dopovedala. To, kar jim nudi, ni črka, toda duh svetopisemske zgodbe govori iz nje in besede ji od srca prihajajo.

Šolska ura poteka dalje.

»Da si boste to zapomnili, otroci, morate znati apostolsko veroizpoved ali krajše vero. Irma, povej na pamet ‚Verujem v Boga Očeta!‘ Irma vstane. Pod grivo, ki je rumena kakor predivo, je videti ploščnato stisnjeno glavo z majhnimi očmi.

Deklica prične drdraje izrekati začetek:

»Vér'jev Bogavčeta — vsëmogoč'ngà — Stvarn'ka — nebes'n-zemlje...«

Do zdaj je šlo dobro. Nato je pa vse zmešala.

»Roj'n 'z Marije d'vice — trpu — Ponč'jem — P'lat...«

»Kako, kako?«

»Si trepela...«

»Trpèl je — od glagola trpeti: trpel je pod Pón—ci—jem Pi—lá—tom. Póncij Pilát, to je...«

V tem hipu, na levi zvonki kriki, plosk udarca, ropot in vrišč.

»Hi! ... hi—i—i! ... Ha!...«

— »I no, kaj pa imate?!« —

»Tále me je za uh' vdár'la! ... Hu!...«

»Gespudična, ona je najprej konec moje kite pomočila v tintnik!«

»Ni res, hi, hi! Ona je začela, hi! hi! in ona me je za uh' vdar'la!

Hu—u—u!«

»Lažnivka!«

Še ena zaušnica, borenje.

Nasprotnici sta si skočili v lase. Med tem ko se rujeta, novo zmerjanje:

»Svoji mami bom povedala! — Sodrga! — Šla bom v občinsko šolo!

Hi! — Moj oče je rekel — ... Raa...«

Po lasanju so prišle lesene coklje na vrsto. Ena coklja je zgrešila svoj cilj in priletela Marjetki na lice. Pravkar je hotela poseči vmes, toda zdaj, ko je sama zadeta, tega ne more več storiti. Prijazno seže po škatlo, v kateri so bili darovi za nagrade.

»Otroka, prva izmed vaju dveh, katera se neha trgati, si sme kaj izbrati.«

To je učinkovalo kakor čar.

Nastopilo je premirje. Obedve razgreti besni nasprotnici se približata škatli nekoliko pobiti in plahi, toda z žarečimi očmi.

»Jèst sem najprej nehala!«

»Jèst tud'«

Marjetica ju pripravi do tega, da sta se medsebojno prosili odpuščenja in dá nato vsaki nagrado.

Pozvonilo je za odmor med urami. Ker je zelo mrzlo, ostanejo otroci z učiteljicami vred v predvežju, pokritem s streho, zaradi snega, ki se je tajal, ni bilo mogoče hoditi na dvorišču. Spuščeno razposajeno krdelo se hoče očitvidno boriti zoper mraz s podvojenim vriščem in s tem, da se bunkajo s pestmi. Marjetica je prevzela nadzorstvo, da pazi nanje. Ovila se je v svojo gorko ogrinjačo, zakaj zelo je občutljiva za mraz. Toda še bolj kakor po telesu jo je zeblo v duši. Čuti se tako osamljeno, tako zapuščeno v tem metežu in vrvenju! Male divjakinje mislijo samo na to, kako bi se nanorele ter izdivjale, in ona je v njih sredi nadzornica, paznica, nekak orožnik, tista, ki jim kviri igro ter greni veselje.

Zdajci pa sreča njen pogled dve žalostni otroški očesci, ki ju je zgodnje trpljenje storilo docela tihi, in ki se zdaj proseče ozirata nánjo.

»No, Lenka, ali se ti ne igraš?« Otrok sloni v kotu, ob zidu, bled, trepetajoč od mraza, popolnoma sključen váse. Povesi oči in ko jih spet dvigne ter pogleda v Marjetko, so videti solze v njih.

»Me tako zebe,« reče jokaje in skuša s premrlimi višnjevkastimi ročicami obrisati si solze.

Mala deklica se vsa trese od mraza in Marjetka zapazi, da ima zdaj po zimi le eno samo tenko bombažasto oblačilce na sebi.

»Ali nimaš ogrinjače?«

»Ne, nimam.«

Marjetica sname svojo debelo volneno ogrinjačo, ki jo sama tako zelo in nujno potrebuje — saj je vendar tako zelo podvržena hripi — ter jo materinsko ovije okoli prezebajočega telesca; nato pa obriše s svojim žepnim robcem solze na bledem obrazku. In ko hodi spet sem in tja v ostrem mrazu, ki jo obdaja in reže od vseh strani, čuti, da v nji vstaja takšno veselje, da ji srce postane pri tem docela gorko.

(Dalje prihodnjič.)

Sveti apostol Janez, v duhu zamaknjen v nebeški Jeruzalem, je videl sredi pred prestolom Jagnje kakor žrtvovano in okoli njega sedem duhov, poslanih od Boga po vsej zemlji, in štiri in dvajset starešin; in ti starešine so padli pred Jagnje in vsi so imeli harpe in zlate čaše, polne vonjav, ki so molitve svetih, in peli so novo pesem v čast tistemu, ki je bil žrtvovan in nas je s svojo krvjo Bogu odkupil iz vsakega rodu in jezika in naroda in ljudstva. In nešteto angelov se je oglasilo in govorilo: »Vredno je Jagnje, ki je bilo žrtvovano, da prejme oblast in bogustvo in modrost in moč in čast in slavo in hvalo!« In vse stvari, ki so v nebesih in na zemlji in pod zemljo in na morju in vse, kar je v njih, so govorile: Sedečemu na prestolu in Jagnjetu hvala in čast in slava in oblast na vekov veke!« Zdaj pa drug prizor: Isto Jagnje, ki na večnem prestolu sprejema poklonitve angelov in svetnikov in ga obdaja vse veličastvo nebes, »prihaja krotko« k nam. Skrito pod podobo koščka kruha se daje tem revnim stvarjem, da nam posveti dušo, jo hrani in je z bistveno združitvijo svojega mesa z našim mesom in svoje krvi z našo krvjo hrana celo našemu telesu. Postane, če se lahko tako reče, iznova v slehernem izmed nas meso in dovrši tu na nedoumen način, ko se nam vse daje, veliko žrtev križa. Kristus, sin živega Boga, kako čudovita so tvoja pota! In kdo mi bo razkril neprodarno skrivnost? Če se dvignem v nebo, te vidim v naročju Očeta, ki vse napolnjuje s svojim sijajem. Če stopim zopet na zemljo, te vidim tod v naročju revnega, ubogega grešnika. Tako pritegnjen in od ljubezni gnan, te vidim na skrajnih koncèh, ki si jih je mogoče misliti; v neskončni visokosti in v neskončni nizkosti. In ko da bi ne bilo dovolj, da prideš k temu padlemu bitju, kadar te želi, kadar te kliče, ga prvi sam kličeš. Kličeš ga z iskreno prošnjo: »Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil.« »Pridite, srčno želim z vami jesti to velikonočno jagnje!« To je preveč. Gospod, to je preveč! Spomni se, kdor si, ali daj, o Bog, da nikoli ne pozabim in da se ti bližam, kakor se ti bližajo angeli, v spoštovanju trepetajoč, s srcem, ki ga napolnjuje čuvstvo njih nevrednosti, prešinjenim od tvojega usmiljenja in razvnetim od iste neizčrpne, neizmerne in večne ljubezni, ki te gane, da prideš doli k človeku.

Lamennais.

Nova naslovna slika našega »Cvetja«.

Vse je v znamenju bližajočega se kongresa. Da naši tretjeredniki ne smejo zaostati, je častna zadeva sto in stoletnega sporočila... Tako velevala vodilo I. reda, v tem znamenju živi II. red ubogih sester svete Klare, v tem živi prav tako naš III. red.

Zaščitnik evharističnih kongresov je sveti Pashal Bajlonski. Njegove slike pri nas niso nič kaj razširjene. Prav zato smo prišli na misel, da ga denemo na ovoj »Cvetja«. Sliko je posnel po izvirniku, ki se nahaja v frančiškanskem samostanu v Kamniku, akademski slikar Božidar Jakac. Sv. Pashal pravkar vrši poslednjo voljo svojega svetega očeta Frančiška in moli molitev pred Najsvetejšim. To molitev molijo še dandanašnji po vseh samostanih širom sveta. Črke je umetno izrisal grafični umetnik Stanko Gladnik.

Dr. P. Gvido Rant, generalni vizitator.

Kakor je čitateljem »Cvetja« nedvomno znano, ima vsaka frančiškanska redovna provincija vsako tretje leto svoj provincijalni kapitelj, kjer volijo novo predstojništvo provincije in posameznih samostanov. V ta namen pride v provincijo in vse posamezne samostane vizitirat generalni minister iz Rima ali pa pošlje tjakaj svojega namestnika generalnega vizitatorja. Dalmatinska provincija svetega Hijeronima ima letos svoj provincijalni kapitelj. Ker generalni minister sam ni utegnil napraviti vizitacije, zato je določil za svojega namestnika dr. p. Gvidona Ranta, pro-

vincijala slovenske frančiškanske provincije, ter ga je z dekretom z dne 10. marca 1935 imenoval za generalnega vizitatorja dalmatinske provincije sv. Hijeronima. Na belo nedeljo odpotuje v Dalmacijo, da opravi svojo častno in važno službo. Po vsej priliki, če ne bo kakih posebnih ovir, se bo vrnil že pred evharističnim kongresom. Želimo mu iz srca srečno pot in srečen povratek.

V smislu naših generalnih konstitucij preide vodstvo provincije za časa njegove odsotnosti v roke visokočastitega p. exministra in kustosa provincije dr. p. Regalata Čebulja kot delegata provincije. On bo tudi letos vizitiral slovenske frančiškanske samostane.

Letošnji frančiškanski novomašniki.

V mašnike bodo letos posvečeni sledeči naši frančiškanski kleriki bogoslovci:

Fr. Tarzicij Toš, rojen v Zagrebu dne 23. januarja 1909. Fr. Otmar Vostner, rojen pri Sv. Emi dne 18. avgusta 1908. Fr. Kalist Langerholz, rojen v Beljaku dne 23. januarja 1911. Fr. Baldomir Weingerl, rojen pri Sv. Barbari dne 15. septembra 1911. Fr. Emanuel Brglez, rojen v Slivnici dne 22. julija 1911. Fr. Benjamin Tomšič, rojen v Kandiji dne 12. oktobra 1911. Fr. Anastazij Bajuk, rojen v Ljubljani dne 2. aprila 1912.

Vsem vernikom, zlasti udom tretjega reda, novomašnike priporočamo, naj zanje molijo, da bi kot zvesti slnovi sv. očeta Frančiška postali in ostali duhovniki po Sreču Jezusovem

ter da bi dobri Bog v teh hudih časih obudil veliko poklicev za naš frančiškanski red.

† Br. Primož Orešnik.

V Mariboru v frančiškanskem samostanu je umrl 28. febr. 1935 brat Primož Orešnik. Rajni je bil rojen na Gomilskem dne 10. avgusta 1868. Preoblečen je bil dne 28. sept. 1892 ter napravil slovesne obljube 10. oktobra 1896. Bil je izučen rezbar, ter je napravil na Sv. Gori iz jesenovega lesa krasen okvir v obliki lovorjevih listov za Mater božjo, v zakristiji pa prav tako prelepo omaro za mašne plašče in kelihe, kakor je lepše menda niso imeli v celi slovenski frančiškanski provinci. Bil je tudi izvrsten kuhar, katero službo je dolgo vrsto let izvrševal v Mariboru. Po naravi je bil tih in molčeč mož, ki ni zlepa spregovoril nepotrebne besede. Kadar ni izvrševal svojega poklicnega samostanskega dela, si ga našel v sobi, kjer je bral kako nabožno knjigo, premišljeval ali molil. Sobratje so ga visoko cenili in spoštovali. Bodi mu ohranjen blag spomin!

Kako sodijo Angleži o dolžnosti obiskovanja službe božje pri služkinjah.

Zelo zanimiva je sodna razsodba v Angliji, po kateri ni dovoljeno odpustiti iz službe služkinje ali posla, ki zahteva prost čas, da se udeleži nedeljske službe božje. Sodnik je pristal, da bi odpust iz službe niti tedaj ne bil upravičen, če bi prosilec želel biti vsak dan pri sv. maši. Neko dekle iz Severne Anglije, ki je dobilo nameščenje v Londonu, je pri svojem dohodu v angleško glavno mesto dobilo odgovor, da je delodajalec ne more zaposliti, ker je pismeno prosila prost čas za obisk sv. maše. Brzjavke, ki je njeno nameščenje odpovedovala, pred svojim odpotovanjem ni več dobila. Sodnik je delodajalca obsodil, da ji je moral izdati plačo za ves teden in povrniti potne stroške.

Slovenci se radi hvalimo, kako smo katoliški, pa koliko rodbin, ki so katoliško krščene, svojih služkinj cele

mesece ne puste k sv. maši. Vsak si lahko sam napravi sodbo, koliko je vredno katoličanstvo takih delodajalcev.

Novo poganstvo.

Od l. 1918 do l. 1928 je evangelijska cerkev v Nemčiji izgubila 1 milijon 753.729 ljudi, dobila pa 165.264.

Prilčno v istem času so izgubili tudi katoličani 303.931 radi odpadov od cerkve. Skupno pomeni to 1,874.396 odpadnikov brez vere, ki stanujejo posebno po velikih mestih. Z njihovimi otroki prihaja rod nekrščenih, tako da lahko kmalu računamo v Evropi z novimi paganskimi deželami.

Pokojni nadškof nam ne da miru.

2. decembra 1932 je umrl v Santa Fe v Novi Mehiki, prav tako pobožni kakor ponižni nadškof Daeger iz frančiškanskega reda, katerega so mnogi že za časa njegovega življenja šteli za svetnika. Zdaj pa poroča neki pater, ki se je pred kratkim vrnil iz Nove Mehike, da v zadnjem času izredno mnogo domačinov, ki prej cela leta niso prejeli zakramentov, hodi k spovedi in k obhajilu. Če jih duhovnik vpraša, kaj jih je privedlo, da so tako nenadoma začeli spolnjevati verske dolžnosti, tedaj odgovarjajo: »Pokojni nadškof nam ne da miru, vedno zopet se nam prikazuje ter nas opominja, naj napravimo mir z Bogom. To je delal sicer že tedaj, ko je še živel, pa takrat si nismo dosti iz tega storili. Zdaj pa, ko se nam prikazuje po svoji smrti, se ne moremo več ustavljati.«

Teorija in življenje.

Za nas, ki živimo v Evropi, je duhovnik, ki je slučajno rumene ali črne barve vsekakor nekaj zanimivega. Mi gledamo v njem nekaj posebnega, ker se je pač tako visoko povzdignil, toda ne gledajo vsi tega dejstva z enakim pogledom. Stališče katoliške cerkve, da barva obraza duhovniškemu stanu nič ne vzame in nič ne pridene, zdaleka ni tako priprosto v navadnem življenju. Recimo, da bi n. pr. čez noč

vsi naši župniki, kaplani, patri bili nadomeščeni z zamorskimi, ali bi šli z istim zaupanjem k njim k spovedi ter bi enako hoteli prejemati obhajilo iz njihovih rok? Vera bi nam tako narekovala, toda morda bi bila teorija drugačna, kakor življenje.

V Južni Afriki je to vprašanje posebno pereče. Zamorcev je v 40 letih dvakrat toliko kakor prej, belokožcev je pa komaj v sto letih dvakrat toliko, in je že zdaj tam več črnih katoličanov kakor belih. Naravno je, da bo tudi več duhovniških in redovniških poklicev prišlo iz vrst črnih katoličanov. Pa vprav v Južni Afriki so predsodki glede barve obraza pri duhovniku posebno močni. Pametnejši in dalekovidnejši katoliški voditelji skušajo že zdaj te predsodke odpravljati in pripraviti katoličane do tega, da bo prej ali slej prišel čas, ko bodo povsem naravno imeli za župnike in kaplane duhovnike zamorce. Morda se bodo belokožne družine potrudile, da bodo rajši žrtvovale svoje otroke za

duhovniški poklic kakor do sedaj? Na misijonski naraščaj iz Evrope žal ni več možno računati. Če bo šlo tako naprej, kakor sedaj, bomo imeli komaj za dom dovolj duhovnikov.

Starši so šli samostane zažigat.

Bilo je v Španiji v dnevih cerkvenih in samostanskih požigov. Policija in vojaštvo sta patrolirala po cestah Barcelone. Tu je videl neki častnik v povsem zapuščeni ulici, kako se ob hišah plazita dva otroka. Vprašal je otroka: »Zakaj pa ne greste domov?« Otroka sta mu odgovorila: »Naših staršev ni doma!« »Kje pa so?« vprašal častnik. »So šli samostane zažigat.« »Kam pa gresta vidva?« Otroka sta imenovala v bližini ležeč samostan, tjakaj hočeta iti, da dobita kaj jesti. Tudi njih starši so tam dobili vsak dan jesti.

Bržkone bi se tudi pri nas ponavljalo isto, če bi nastalo preganjanje samostanov.

Kristjani, nikoli ne pozabite: »Pravični bo živel iz vere.« Živite torej iz vere, ko živite od svete evharistije, ki je najmočnejši in najlepši dokaz vere. Tisti, ki »je pot, resnica in življenje«, Jezus Kristus, Sin božji, je govoril; rekel je: »To je moje meso, to je moja kri; veruješ to?« Da, Gospod, verujem. »Nebo in zemlja bosta prešla, tvoje besede pa ne bodo prešle.« Verujem in priznam, da je, kar je bil kruh, resnično tvoje telo, in kar je bilo vino, resnično tvoja kri. Moj duh se podreja in vleva molk čutom, ki se upirajo. »Tako zelo je Bog — človeka — ljubil, da je dal — zanj — svojega edinorojenega Sina.« In da izpopolnimo ta veliki dar in ga ovekovečimo, se tudi Sin daje človeku, in sicer vse dni pri sveti mizi, zares in bistveno. Z eno besedo, Gospod, verujem, »verujem v ljubezen, ki jo ima Bog do nas,« v ljubezen Očeta in v ljubezen Sina. In ta ljubezen razjasni vse, razsvetli vse, pomiri vse. Kaj je na tem, če razumemo? Mar ne vemo, da »so tvoja pota neizsledna« in da »njega, ki veličastvo preiskuje, častiljivost potare?« Naša sreča je v tem, da verujemo, ne da bi razumeli. Naša sreča je v tem, da se z odprtimi očmi pogrezamo in se izgubljammo v nedoumno brezno tvoje ljubezni.

Lamennais.

Kdor se pred Bogom preiskuje v luči resnice, se popolnoma zaničuje, ker brez milosti najde v sebi le ogromno brezno malopridnosti. In potem se zateče, namesto da bi iskal spoštovanje, priznanje in časti, v svoje ponižanje kakor v zavetišče zoper napuh, ki je največja nesreča. V vsem gleda na Boga in ne na ljudi. Govori kakor Job: »Če se hočem opravičiti, obsodijo me moja usta; če se kažem pravičnega, on me pokaže krivičnega.«

Lamennais.

DR. FR. W. FOERSTER — F. T.:

Kuhana leča

Gotovo se vam je vsem zdelo od sile neumno, da je Ezav za skledo kuhane leče prodal Jakobu svoje prvorojenstvo. Veselje s kuhano lečo je čez kake pol ure pri kraju in prvorojenstvo pomeni, da vsa dediščina pripada najstarejšemu in ga za vse življenje stori imovitega moža. Če pa natančneje opazujete, kako se godi v življenju in kako vi sami delate, boste videli, kako ljudje dostikrat prodajo svoje prvorojenstvo za kuhano lečo — dà, kako vi sami to delate skoro sleherni dan. Zavoljo kratke zabave se onesrečimo za vse svoje življenje ali žrtvujemo, kar je tisočkrat več vredno in trajnejše od tistega, za kar smo zamenjali. Ali mi lahko poveste kakšne zglede? Zlasti moramo kedaj pomisliti, da so vsi, ki store kako krivico, sami Ezavi. Zapravijo svojo dobro vest, svoje poštenje in vso srečo svojega življenja, samo da bi lahko brž utešili kako poželenje. Zabave je nato brž konec in potem leži pred človekom vse življenje kakor siv novemberski dan in pravi: »Oh, ko bi vendar ne bil!« Nekoč sem v jetnišnici obiskal petnajstletnega dečka, ki je neko nedeljo z dvema prijateljema okradel prodajalnično blagajno, ker so hoteli imeti denar za izlet. Kuhano lečo so kmalu pozabili — toda za en popoldan si je uničil življenje. Koliko popoldnevo ima takole življenje? Recimo, da je živel še 60 let, potemtako je za en popoldan dal 365×60 popoldnevo, to se pravi 21.900 popoldnevo.

In kako delate doma? Na en sam dan pogosto tolikrat jeste kuhano lečo, da bi je bila kakšna revna družina ves teden sita. Mislim, da za prav kratek užitek žrtvujete kaj trajnejšega in neprimerno dragocenejšega. Ta si z mrzlo pijačo ali s kako drugo neprevidnostjo pokvari zdravje. Drugi troši svoj denar za same majhne sladkarije, namesto da bi ga hranil in tem sebi ali drugim napravil kakšno veliko veselje. Ali je kaj prepovedanega, kar mu dve minuti draži goltanec in zato pokvari sebi in svojim staršem ves dan, to je 720 minut. Razen tega si zbog nedostatnega samopremagovanja prizadene še posebno škodo, ker z voljo je tako kakor z divjimi konji — če kedaj popustiš vajeti, jih težko spet nategneš.

Lakota po kuhani leči, to je primera za trenutni mik, ki človeku iznenada vso dušo tako napolni z vabljivimi slikami in vsakovrstno vonjavo, da popolnoma pozabi na vse drugo in na svojo lastno bodočnost;

samo da zadosti kaki muhi ali poželenju. Je tako kakor pri kakšni *Laterna magica*¹. Vse drugo v sobi zagrnemo v temo, da na ta način prav jasno vidimo samo slike na steni. Pred to čarobno svetiljko lastnih želja se lahko zavarujemo le, če si kratko in malo določimo za pravilo, da priložnostne vaje moči zastavimo v boju zoper trenotni mik in mu nikoli ne popustimo, dokler ni soba razsvetljena in ne vidimo tudi vsega drugega n. pr. žalostnih posledic zase in za druge — ne samo čarobne slike na steni. Potem prikazen že sama izgine. N. pr. če vas hoče kdo pregovoriti, da kako zabavo, recimo, kakšen izlet odkupite z neresnico, dajte, da luč prav jasno osvetli vse posledice neresnice in jih sami opazujte v vsej njihovi teži — potem boste že videli, kako vam v duši postane svetlo in jasno in kako oblede vse svetle barve izleta in ta izgubi vso privlačnost.

Na žalost mnogi ljudje prodajo vse, kar imajo dobrega, za kuhano lečo — ne samo iz slabosti volje in ker jih je napadla poželjivost, temveč ker so tako slepi, da sploh ne morejo ločiti dragocenega od ničvrednega. In tej slepoti povod je bilo, da se sploh nikoli niso zares vprašali: Kaj neki je na vsem svetu prvo in najvažnejše za človeka? Ko to za trdno ve, tudi ne bo zlepa nasedel vsakovrstnim varljivim in bežnim vabam — tako kakor nikoli več ne zamenjamo dobrih knjig s slabimi, če smo kedaj res brali kako dobro in vemo, kaj iz nje dobimo. Zdaj pa sami povejte, kaj je prav za prav najvišje in najdragocenejše v življenju? V objavah časnika dobimo včasih oglase, tam je debelo tiskano »najdragocenejše je v življenju«. Če pogledamo natančneje, kaj neki je to, beremo naprej: »Zdravje, zato nihče ne zamudi piti sleherno jutro skodelico Blookerjevega kakava.« Ima Blooker prav? Zdi se tako. Kaj namreč more človek napraviti, če ni zdrav? Ne uživati, ne delati, ne se za druge udejstvovati.

Torej je zdravje najvišje. Ali je pa ta dokaz res privlačen? Neki glas v notranjosti nam pravi, da mora tu biti napaka. Zakaj drugače bi tudi lahko rekli: Če človek nič ne je, tudi ne more delati in ne pomagati, ampak splahne kakor zrakoplov, ki mu uide plin. Potemtakem ima največjo vrednost v življenju uživanje jedi — ali tudi spanje, zakaj če se človek ne odpočije, tudi za delo ne more biti. Ne, ni res: zdravje je samo pogoj za življenje; ni pa najdragocenejše v življenju, tako kakor tudi temeljni kamni niso največja dragocenost hiše, čeprav vsa hiša stoji na njih. Pa napravimo preizkušnjo: Da je še nekaj višjega od zdravja, nam najbolje kaže, da so mnogi čudovito zdravi ljudje izvršili najbolj ničvredna dejanja ali živeli docela prazno ali brezkoristno življenje, medtem ko so drugi ob najrahljšem zdravju in zgodnji smrti ustvarili in storili najveličastnejše stvari. — Razen tega tudi vidimo, da je dosti slučajev, ko se zdravje žrtvuje za kaj višjega — iz česar pač najbolje spoznamo, da ono ni najvišje. Mislite si na primer, da vam mlajši brat pri drsanju pade v vodo in znate vi plavati in ste zadosti močni, da ga rešite. Ali bi tedaj rekli: »Mrzla kopel bo škodovala mojemu zdravju, rajši ostanem na suhem!« Ne, skočili bi za njim, čeprav bi vam rekel zdravnik, da si nakopljete vročinsko bolezen. Če bi stali in bi on utonil, bi vedeli: Žrtvovali ste se za kuhano lečo zdravja nekaj, kar je tako neskončno več vredno — svojo dobro vest, svojo ljubezen do brata ter svojo čast rešitelja in pomočnika.

Ali pa je mar bogastvo najvišje v življenju? Zdi se tako, zakaj ljudje večidel nimajo v življenju nujnejšega opravila, ko da skupaj grabijo denar, in jim pri tem dostikrat sploh ni mar, da žrtvujejo svojo nežnost, svojo sočutje in svojo vest. In ali ni denar zares tudi kakor uslužni duh v

¹ Čarobna svetiljka. Naprava, s katero so prvotno na steno prenašali slike.

pravljici, ki komu izpolni vse želje? Gotovo ste tudi že včasih sanjali o velikem dobitku in kaj vse bi si potem kupili. In ali ni tudi v resnici najlepše, če se komu izpolnijo vse želje? Da, če bi to bilo mogoče — vse želje —, bi denar že bil nekaj velikega. Ali slabo je prav to, da nam nikoli ni zadosti. Čim bogatejši si, tem več potreb dobiš in vsaka potreba rodi zopet nove želje in če bi dobil v dar sam raj — naslednjega dne bi že bil nezadovoljen in bi si želel zlate ograje ali česa drugega. In ker imajo bogataši toliko potreb in muh, jim je tudi bolj otežkočeno, prebivati med seboj v miru in le prepogosto živijo po prekrasnih vrtovih in vilah ljudje brez ljubezni in veselja. In čemu je potem bogastvo? Vidite torej, da si za denar ne moremo kupiti vsega.

Seveda nikakor ne pravim, da je bogastvo kaj slabega in nekoristnega. Še malo ne. Toda vedno nam je v prokletstvo, če ga štejemo za najdragocenejše v življenju. Služi v blagoslov samo, če je v rokah ljubezni in skromnosti. Če mu dajemo prvenstvo in žrtvujemo zanj ljubezen in skromnost, nam izpremeni življenje v žalostno puščino — kljub vsem dobrim jedem in kljub lepemu pohištvu in dolgim potovanjem. Kajti za življenjsko radost je človeku bogato srce in čista vest tisočkrat potrebnejša nego debela listnica in predel prvega razreda. Kdor je kedaj to do dna spoznal, ga ne bo nikoli popadla izkušnja, da bi za kuhano lečo bogastva prodal in zanemaril najboljše v življenju — in to je trden značaj, čisto srce in ljubezni polna duša.

»Največja med temi pa je ljubezen« (1 Kor. 13, 13). Ljubezen je izpolnjevanje postave. Zato je mogel reči sv. Avguštin: Ljubi Boga in delaj kar hočeš. Ljubezen ne potrebuje postave, ne stoji pod postavo in vendar ni brez postave. Ljubezen ne pozna težav, je močna kakor smrt, in uživa zmagovalje v vseh zobernostih, bojih in preizkušnjah življenja. Ljubezen je rodila mučence, hranila device in dala spoznavcem stanovitnost. Ljubezen daje moč prezirati svet, krotiti poželjivost mesa, zaničevati prazno čast, in premagovati muke življenja.

DR. TIHAMER TOTH — F. T.:

Svoboda

Nimamo besede, ki bi mladino bolj omamila kakor beseda »Svoboda«. Svobodno rasti! Svobodno se razvijati! Svobodno živeti! Svobodno kakor ptič! Nagonsko hrepenenje žene mladino k svobodi. Če je pa nagonska, nam jo je dal Stvarnik, in če nam jo je on dal, je gotovo določil temu nagonu tudi višje smotre. Smisel mladostnega hrepenenja po svobodi ne more biti v tem, da fantje med odmori ropočejo, kolikor se da, ali greše zoper šolski red. Smisel gona po svobodi ne more biti v čem drugem, kakor da se borimo zoper vse, kar ovira naš duševni razvoj.

Tvoj gon po svobodi naj ti varuje duševni razvoj. Potemtakem se ne smeš boriti zoper vsak red (to bi bila razuzdanost), temveč samo zoper strasti, gone in ovire, ki so na poti razvoju tvojega značaja. Če kakšna neprijetnost pospešuje tvoj razvoj, se zoper njo ne smeš boriti, kakor je tudi vinski trti potreben kol, da se mladike lahko vzpenjajo ob njem.

Vsak nagon, prepuščen sam sebi, je slep. Tudi gon po svobodi je slep. Če se izmika vodstvu zdravega razuma, potegne človeka s seboj v

pogubo. Dan za dnem lahko na žalost ugotavljamo, da gre truma mladih ljudi po zlu zavoljo nàpak pojmovane svobode. Nepravilno vladani nagoni jih nepremišljeno potegnajo za seboj, za stvarmi, ki so samo na videz dobre, v resnici pa škodljive, in jih odvràajo od drugih, ki se zde sicer težke, a bi koristile njih skladnemu duševnemu razvoju. Isto misel je izrazil neki učenec, ko je pisal svojemu prijatelju: »Odkar mi je oče dovolil kaditi cigarete, sem nehal, nič več mi ne diši.« Glej! Pačenje gona po svobodi, ki šteje vsak ukaz in vsako prepoved za neupravičeno vtikanje!

V teh tvojih letih je višek vsega slehernemu fantu, svoboda in neodvisnost. Toda vaši vzgojitelji in starši vendar prav tako streme za tem! Samo razumeti jih moraš in ž njimi sodelovati. Na žalost store to le malokateri. Po večini hočejo že biti neodvisni, preden so se za to vzgojili. Neodvisnost jim pomeni nered in oprostitev vsaktere zapovedi, ne pa tista samostojnost, ki daje moč, svobodo in oblast v nasprotju z naveličanostjo, lenobo, samovoljnostjo in drugimi izrastki nagonskega življenja.

Kako torej lahko smotrno delaš za svojo notranjo neodvisnost? Če v zapovedih staršev, ukazih šole in svojih dnevnihi dolžnostih ne vidiš utesnjevanja svoje prostosti, ne prrdpisov, ki te jeze in jih izpolnjuješ samo, kadar drugi vidijo in nadzirajo, temveč nasprotno, če ti je izpolnjevanje tuje volje le sredstvo, da premagaš svojo lagodnost, svojo naveličanost, svojo samovoljnost, svojo površnost in drugo. Kdor tako gleda na ukaze in zapovedi in jih izpolnjuje iz tega nagiba, resnično dela za svobodo svoje duše. Deo servire regnare est, se glasi latinski pregovor: »Bogu služiti se pravi vladati.«

Vzor katoliške vzgoje je telesno in duševno enako skladen fant. Po naših mislih je telo prav tako sveto kakor duša. Saj nam ga je dal Stvarnik v pomoč, da dosežemo svoj večni smoter. Posvetil ga je sam Sin božji, ko se je učlovečil. In verujemo, da bo tudi telo nekoč deležno večnega življenja.

Glej, za krščanstvo ni telo nič »vražjega«, »grešnega«! In smoter mu ni slabljenje ali mrtvičenje telesa. Telo naj bo le poslušen delavec v službi večnih smotrov. Verske zapovedi ti nalagajo sicer stroge dolžnosti, nikakor pa ne omejujejo svobode, temveč so porošstvo in pomoč za višinski polet tvoje duše.

Sile smoter je svoboda,
kot vezi so za mladiko,
da veselo kvišku žene,
ne pa, da po tleh se vije.

(Weber, Dreizehnlinden.)

Tako poje pesnik. Zdravo telo, močna duša, ki lahko prenese tudi težke napore, notranja urejenost, skromnost in zmernost, to ti mora biti vzor.

Grešniki smo in deležni moramo biti bolečin tistega, ki nas je odkupil; Jezusovi učenci smo in slediti moramo svojemu mojstru in vzorniku, ko sprejmemo nase križ in do dna izpraznimo kelih bridkosti. Nihče ne prejme venca, kdor se ni boril. »Blagor človeku, kateri pretrpi skušnjava, zakaj preskušen bo prejel krono življenja, ki jo je Gospod obljubil tistim, ki ga ljubijo.« Čakajmo na trenutek, ki nam ga je določil, in v miru nadaljujmo svoje romanje. Vse, kar mine, je kratko in nič ni utrudljivo za onega, ki upa. Naj ta misel zopet poživi našo mlahavost, kadar se čutimo potrte.

Lamennais.

EVHARISTIČNI KONGRES

28-30
JUNIA
1935

Duhovna priprava na Evharistični kongres.

Ogromna večina slovenskih župnij je pravilno razumela potrebo predvsem duhovne priprave na Evharistični kongres. Povsod se ob nepričakovano veliki udeležbi vernikov vršijo ljudski misijoni in duhovne vaje ter tridnevnice. Misel postavitve evharističnih križev je nad vse razveseljivo našla odmev vsepovsod in sama slavnost ob postavitvi se redoma pretvarja v mogočne manifestacije ljubezni do Presv. Reš. Telesa. Obstojta pa neka nevarnost: čim bolj se namreč bližamo kongresu, tem več je potrebnih tudi zunanjih priprav. Naj bi te zunanje priprave ne zasenčile dosedanjega uspešnega dela na pripravi sre! Duhovna priprava je prva in čeprav bi radi nje trpela zunanost. Zato pomnožite zlasti te zadnje tedne svoje molitve za duhovni uspeh kongresa. Ne ostanite samo pri oni predpisani skupni molitvi v cerkvi, temveč oklepajte kongres tudi v svoje dnevne molitve, v molitev pri sv. maši ter zlasti v svoje družinske molitve. — Posebno važno pa je, da verniki v pravem občestvenem in apostolskem duhu v teh tednih pred kongresom vplivajo na mlačneže in Cerkev odtujene osebe. Vklenite jih v duhovno pripravo. Ves naš narod mora postati potom kongresa boljši, mora stopiti s kongresom bliže Evharističnemu Kralju in niti eden brat in niti ena sestra naj bi ne ostala zadaj! Prav v tem je duh Katoliške akcije, da sodelujemo na dušnopastirski službi Cerkve. Pa je prav bistvo te dušnopastirske službe, da privablja Jezusu duše in išče ter rešuje izgubljene. Z vso vnemo tedaj še na to apostolsko delo!

Ameriški izseljenci na našem kongresu.

Vest o II. Evharističnem kongresu za Jugoslavijo je vzbudila med našimi ameriški izseljenci ogromno zanimanje in živo željo, da bi se ga tudi oni udeležili. Po dosedanjih vesteh prispejo ameriški izseljenci v sledečih treh skupinah: Prva skupina odpotuje iz Newyorka pod vodstvom gospoda Kollandra dne 7. junija na veleparniku Francoske linije »Normandie«. Druga skupina prispe na veleparniku »Berengaria«, ki odpluje iz Newyorka 19. junija opolnoči. Romarji bodo prišli v Pariz 26. junija ter si bodo ogledali Pariz, nato pa odpotovali v Ljubljano, kamor dospejo 28. junija zjutraj. Parnik »Berengaria« ima svojo kapelo in lastnica parnika »Cunard White Star Line« bo preskrbela romarjem tudi slovenskega duhovnika. Tretjo skupino bo vodil g. Leon Zakrajšek, brat znanega izseljenskega delavca p. Kazimirja Zakrajška. Ta skupina odpotuje spet na veleparniku »Normandie«, ki se med tem že vrne v Newyork. Odpotujejo 22. junija. Izseljence bomo v Ljubljani še posebno prisrčno sprejeli. Vsi pa skrbimo, da bo njih bivanje v domovini bogato za njih duše ter da bo utrdilo v njih tudi ljubezen do domače zemlje.

Popravite križe in kapele!

Ko človek stopa preko naše lepe slovenske zemlje, srečuje vsak hip znamenja slovenske vernosti: križe, kapele in kapelice. Toda mnogokje

so ta znamenja bolj znamenja verske brezbriznosti kot verske gorečnosti. Križi so ponekod zanemarjeni, polomljeni, kapelice kot pogorišča. Priprava na Evh. kongres naj obseže tudi sklep, da morajo vstati te priče naše vernosti in našega zaupanja v božjo pomoč v lepši, novi in negovani obleki. Stroški za prenovitev so povečini tako malenkostni, da jih ob resnični dobri volji in plemeniti vnemi prav povsod zmorete. Kjer bi znamenj ne bilo mogoče spraviti v dostojno stanje, je bolje, da jih odstranijo.

Narodne noše na kongresu.

Poseben čar bodo dale slovesnostim našega Evharističnega kongresa številne narodne noše iz vseh delov naše države. Bo to nekaka revija naših lepih narodnih noš v slavo Evharističnega Kralja. Zato morajo vse narodne noše biti res pristne in pravilne. V prilogi k marčevi številki »Mladike« je izšel strokovni opis pravilne gorenjske narodne noše. Ker je čas narodne noše ostalih delov naše slovenske domovine zabrisal, je postala gorenjska narodna noša dejansko vseslovenska noša. Ponekod skušajo za kongres sestaviti prvotno nošo svojega kraja n. pr. vzhodno-štajersko. Prosimo, da v takih stremljenjih vpoštevate navodila strokovnjakov. Bolje nič kot pa izumetničena stvar. — Kjer imate kake pomisleke, obrnite se za nasvet na Glav. prip. odbor v Ljubljani, ki ima za take stvari na razpolago strokovnjake. — Skrbite pa, da se bodo vse narodne noše kongresa res tudi udeležile. Nobena ne sme ostati doma. Zlasti pri prireditvah v nedeljo 30. junija na ljubljanskem Stadionu so narodne noše za lepo sliko potrebne. Narodne noše bodo imele v Stadionu svoj posebno lep prostor na brežinah Stadiona, odkoder bo razgled po celem Stadionu.

Godbe na Evh. kongresu.

Na kongresu naj bi iz plemenite vneme sodelovale vse godbe iz Slovenije. Vsaka dekanija naj bi imela vsaj eno godbo. Vse glavne godbe bodo pa morale biti na razpolago za posebne skupine, kakor skupine izseljencev, tujih zastopstev itd. Pri vseh prireditvah kongresa bodo godbe igrale izključno skladbe verskega in vzneseno-resnega značaja. Glav. prip. odbor ima v zalogi note. Godbe, ki si jih še niso nabavile, naj storijo to takoj, ker bodo sicer imele premalo časa za vežbanje. — Godbe naj svoje sodelovanje takoj prijavijo Glav. prip. odboru v Ljubljani, da bodo mogle od tam prejemati vsa še ev. potrebna navodila.

Ustanovite dekanijske odbore!

Udeleženci iz obeh slovenskih škofij bodo pri kongresu nastopili po dekanijskih skupinah. Vsaka dekanija bo po dosedanjem načrtu organizirana sledeče: 1 Na čelu skupine naslov dekanije. Napis priskrbi Glav. prip. odbor. Okoli napisa bo korakala manjša skupina narodnih noš. — 2. Praporčki Marijinih vrtcev, šolske zastave in ostale zastave otroških (mladinskih) združenj. — 3. Mladina do 16. leta. — 4. Dekanijska godba. — 5. Zastave fantovskih organizacij. — 6. Fantje v narodnih nošah. — 7. Zastave dekliških organizacij in kongregacij. — 8. Dekliške narodne noše. — 9. Ostala dekleta. — 10. Cerkveni pevski zbori dekanije. — 11. Dekanijska duhovščina z dekanom na čelu. Pred duhovščino gredo strežniki (ministranti) v strežniških oblekah. — 12. Svetni odličnjaki iz dekanije (župani, obč. odborniki, inteligenca itd.) — 13. Vsi ostali možje (na čelu oni v narodnih nošah). — Da bi mogla vsaka dekanija svojo skupino po gornjem načelu za glavno procesijo v Ljubljani primerno pri-

praviti, je nujno potrebno, da se v vsaki dekaniji osnuje dekanijski prip. odbor in vzame to delo v svoje roke. Te odbore osnujte takoj in jih prijavite Glav. prip. odboru! Tak odbor pa naj takoj začne pripravljati vse, da bo njegova skupina predstavljala v svečanem sprevodu res čim lepšo in čim resničnejšo sliko verskega in kulturnega življenja dotične dekanije. — Pri tem pripominjamo, da gornji razpored za glavno procesijo ni absolutno predpisan. Iznajdljivost posameznih dekanijskih odborov ima tu široko polje za lastno inicijativo. Glavno je, da tvori skupina res lepo sliko in da vlada v skupini gotov red. — Vsekakor je potrebno, da dekanijski odbor stoji v osebnem stiku z župnijami potom dekanijskih sestankov. S takih sestankov pošiljajte redno tudi poročila in sklepe Glav. prip. odboru.

Okvirni spored II. Evharističnega kongresa za Jugoslavijo.

28. junija (Vidovdan):

- ob 9 dopoldne se odpre razstava sodobne cerkvene umetnosti;
- ob 10 sestanek stalnega odbora za Evharistične kongrese v Jugoslaviji;
- ob 10 zborovanje katoliških časnikarjev in sotrudnikov katol. časopisja Jugoslavije;
- ob 17 sprejem papeževega legata na glavnem kolodvoru, nato pa slovesen vhod v stolno cerkev;
- ob 18 v stolnici »Pridi Sveti Duh«, govor in blagoslov z Najsvetejšim;
- ob 20 otvoritev kongresa z molitvijo »Pridi Sveti Duh«, govorom in slovesnimi litanijami po vseh ljubljanskih cerkvah.

29. junija (God sv. Petra in Pavla):

- ob 8 na Stadionu nastop mladine;
- ob 8 po vseh ljubljanskih župnijskih in samostanskih cerkvah slovesne škofovske sv. maše;
- ob 10 stanovska zborovanja v 22 ljubljanskih dvoranah;
- ob 15 I. manifestacijsko zborovanje na Stadionu z dvema slovenskima in enim hrvatskim govorom;
- ob 17 bo slovesno preneseno Najsvetejše na Stadion, kjer bodo pete litanije z ljudskim petjem in nato blagoslov z Najsvetejšim;
- ob pol 20 vokalni monstre-koncert Pevske zveze na Kongresnem trgu pred nunsko cerkvijo;
- ob 21 se izpostavi v vseh ljubljanskih župnijskih in samostanskih cerkvah Najsvetejše ter se vrši do 24. ure nočno češčenje (v stolnici in v cerkvi sv. Jožefa traja nočno češčenje preko cele noči);
- ob 22 nočna procesija mož in fantov z Najsvetejšim po ljubljanskih ulicah na Stadion;
- ob 24 na Stadionu slovesna polnočnica s kratkim nagovorom in skupnim sv. obhajilom mož in fantov
- ob 24 slovesne polnočnice za dekleta in žene po vseh ljubljanskih župnijskih in samostanskih cerkvah.

30. junija (nedelja):

- ob 9 na Stadionu slovesna sv. maša, ki jo daruje papežev legat; med sv. mašo izvaja zbor preko 500 pevcev koralno »Angeljsko mašo« (Missa de Angelis); med sv. mašo kratka pridiga;
- ob 10 II. manifestacijsko zborovanje na Stadionu;

ob 15 slovesna procesija vseh udeležencev z Najsvetejšim po ljubljanskih ulicah; procesija se zlije na Stadion, kjer bo zaključek kongresa s slovesnimi petimi litanijami z ljudskim petjem, kratkim nagovorom, posvetitvijo Kristusu Kralju, slovesnim »Tebe Boga hvalimo«, blagoslovom in petjem himne »Povsod Boga«.

1. julij (ponedeljek):

zborovanje duhovnikov adoratorjev; zborovanje katehetov; izseljenski kongres; narodno romanje k Mariji Pomagaj na Brezje; izleti na Bled in na morje itd.

Druge prireditve ob kongresnih dneh:

Narodno gledališče v Ljubljani je obvestilo Glav. prip. odbor, da bo v kongresnih dneh uprizorilo na prostem veličastno Hoffmannsthalovo dramo »Slehernik« ter novo Gregorinovo pasijonsko dramo »V dneh obiskanja«. Te predstave se bodo deloma morale vršiti popolnoči med 29. in 30. junijem. V operi pa bodo izvajali religiozno glasbeno dramo »Parsifal«. — Bratovščina Presv. Rešnjega Telesa, ki oskrbuje siromašne cerkve s cerkvenimi oblačili in posodami bo imela za časa kongresa v Alojzijevišču na Poljanski cesti obširno razstavo cerkvenih oblačil. — Poleg tega se pripravlja še nekaj prireditev.

PRIREDIL E. BOJC:

Obračun našega krščanstva

Karitativna udruženja.

V zgodnjem srednjem veku so bili glavni stebri dobroteljnosti: bolnišnice, samostani in bratovščine. Pod naslednikom Karla Velikega je skrbstvo za reveže napredovalo. Vsakemu škofu je bilo predpisano, da ustanovi hospic za reveže. Tudi veliki ustanovitelji redov so imeli za dobra dela srce vse od začetka prvega samostana v 3. stol. na vzhodu pa preko sv. Benedikta, »očeta severnega meništva« do frančiškanskega gibanja in še naprej.

Zlasti je treba naglasiti tretjerednico sv. Elizabeto (zaščitnico Elizabetnih konferenc!), hčer kralja Andreja Ogrskega, ki se je l. 1231, štiriindvajsetletna, popolnoma posvetila skrbi za reveže in je ustanovila hospic. Štiri leta po smrti je bila že proglašena za svetnico. Podobno je delovala sv. Hedviga, vojvodinja iz Šlezije. Še sedaj obstoja »Društvo sv. Hedvige«, ki šteje 463 sester, 1271 gojencev, 472 bolnikov, 1100 otročičev in 183 učenk ročnih del.

Tudi v poznem srednjem veku so tekmovali v dobrotelnem udejstvovanju. Obstajal je tedaj celo običaj, da so škofje pred blagoslovitvijo bolnišnice prespali eno noč v njej, in tudi kralji in knezi so se ob obisku mesta zanimali najprej za bolnišnice. Tudi formularji za posvetitev škofov in kraljev so opominjali na vdove, sirote in reveže.

Med dobrotvori in skrbstvenimi ustanovami naj omenim pred vsem bolniška bratstva. Do 13. stol. je bilo na Francoskem nad 20 ženskih bolničarskih družb. Pod vplivom mendikantov so te v 13. stol. že narasle, obrat se je pa pod Ludovikom IX. in na odredbe pariških in nemških koncilov še povečal. Pravila izkazujejo vedno dvojno stran: 1. religiozno življenje, 2. strežbo bolnikom. Bolnišnica v Troyesu je imela te-le točke

pravil za sprejem v družbo: 1. Bolnike sprejema prior, 2. zakonce le izjemoma, 3. vse s kratkimi lasmi, 4. obluba pokorščine priorju, 5. osebje poleg nekaj duhovnikov s priorjem na čelu še 10 laičnih bratov in sester, 6. obleka je bela, 7. ure molitve, 8. nihče naj se ne pritožuje nad hrano, ki je miloščina. — Omenim naj še nekatere viteške redove kakor antonite, ki so bili v začetku 11. stol. nekak meščanski bolničarski red. Nosili so na obleki znak T, dalje Brate sv. Duha s temno obleko in dvojnimi križem na njej. Ta red je dosegel višek v 14. stol., popolnoma pa je izginil za časa reformacije. V Rimu se je ohranil še do l. 1854. — Johaniti ali Maltezi pa so bili najmočnejši v Španiji in južni Franciji. Prav za prav so to bratje bolnišnice sv. Janeza, ki jo je ustanovil v Jeruzalemu Karel Veliki. Nosili so črn plašč z belo, osemkrako zvezdo, ki je pomenila obrambo vere pri revežih (defensor fidei in obsequio pauperum). Maltežani so bili razširjeni tudi na Angleškem, Francoskem, Portugalskem, po Holandiji. Balduin je (l. 1100—1188) ustanovil v Jeruzalemu hospic za romarje, ki so ga upravljali t. zv. Nemški gospodje. Nosili so bel plašč s črnim križcem in obstajali še l. 1783. Končno naj omenim še lazariste (milia s. Lasari hospitalis), v Jeruzalemu tudi viteški red, ki je nastal ali pod Balduinom ali pod Aleksandrom IV. (1257). V Nemčiji se je razširil na prizadevanje sv. Elizabete. Dalje so bili še templarji (fratres militiae, equites templi), Labodji red itd.

Prehod od srede 14. stol. dalje postaja bolj razločen. Ne gre več za osebo in slučajnostno delo, ampak za počasi rastoče gibanje. Dozdaj je karitativnost organizirala Cerkev po krščanskih občinah (župnijah), od 14. stol. nastopajo že bolnišnice kot smo videli. Bolnišnice in bratovščine so delale s pridobitnimi sloji v zvezi, ko pa so se ti pridobitni sloji polastili vodstva mest, se je karitas ločila od svetne dobrotelčnosti. Nastal je (v tem pogledu) notranji razkol s Cerkvijo. Odslej prihajajo namesto čisto religioznih činiteljev v pošteev pri posvetni dobrotelčnosti naravno — gospodarski činitelji.

Že v 13. in 14. stol. so se mesta potegovala za dobrotelne ustanove. V 15. stol. se je to stremljenje še ojačilo. Vendar je mesto slabo upravljalo te naprave.

Na osnovi samostanov so temeljile skrbstvene družbe za reveže. Te skrbstvene družbe za reveže so upravljale tudi bolnišnice. Posebni bolničarski redovi so nastali v zvezi z vojaškimi nameni s strani plemstva, a deloma tudi meščanstva severne Francije in Južne Španije ter so se razširili po vseh evropskih deželah. Najprej so te bolničarske družbe upravljali avguštinci, nato so se ti kot tretjeredniki priključili mendikantom. Posebno stališče zavzemajo pri tem »Begini«, ki pa so v prvi vrsti skrbeli za religiozno življenje in se šele potem brigali za gospodarstvo. »Begini« so se pojavili v 13. stol. v velikem številu, ki ga je pa težko dognati. Glavna doba zanje je 13. in 14. stoletje. Deloma so se potem vgnezdili heretični nazori oziroma je npravno življenje upadlo. Danes so le še ostanki v Belgiji. Pravil Begini niso imeli. Brez obljub so izkazovali le pokorščino župnikom. Delo ni bilo odrejeno. Bavili pa so se z bolničarstvom in ročnim delom.

Tako smo prišli do preloma srednjega veka, ko nastopita v izrazi-tejši meri zlasti dva velika činitelja: javna dobrotelčnost namreč, ki jo je prineslo oživljeno meščanstvo in pa protestantizem, ki je nanjo po svoje vplival.

(Dalje prihodnjič.)

Pax
et bonum!

Mir in
vse dobro!

P. ANGELIK:

Kdor noče na stara leta biti sam sebi in drugim v nadlego, kdor hoče tudi na stara leta, ko ne bo mogel več vršiti svojega poklica, živeti od svojega dela, naj se vpiše v Podporni odsek III. reda.

Glavni pogoji za vpis v ta odsek so sledeči:

Kdor se hoče vpisati:

1. Mora biti ud III. reda ali se zavezati, da vanj stopi tekom petih let;
2. se mora preživljati z lastnim delom in ne sme biti odvisen od do-brote bližnjega;
3. ne sme biti star nad 55 let;
4. mora biti naročen na »Cvetje« ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnjega pojasnila, se lahko pismeno ali osebno obrne na »Podporni odsek III. reda v Ljubljani, Marijin trg 4« ali na »Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani«.

Vplačala sem za nekaj let naprej, pa bi rada vedela, kaj bo s tem denarjem, ako predčasno umrjem.

Samoposebi razumljivo je, da bomo ves preveč vplačani denar, katerega je n. pr. kak član Podpornega odseka III. reda plačal za par let naprej, vrnili tistim, kateri so dediči pokojnega. Ako kdo nima pravilno narejene oporoke ter pri nas shranjene, bomo pač v takih slučajih izplačali denar sodnji, da ona poišče prave dediče, zato svetujemo vsem tistim, kateri so plačali v Podporni odsek za nekaj let naprej, naj pravočasno napravijo oporoko, komu naj ob njihovi slučajni smrti izročimo denar.

Oporoka se napravi takole:

Kdor misli napraviti oporoko, naj točno pove, komu želi, naj se v slučaju njegove smrti izroči preveč vplačani denar v Podporni odsek III. reda ali pa pogrebnina. Navesti je treba točno ime, priimek in naslov dediča ali dedinje. Najbolje je, da vsakdo oporoko sam lastnoročno napiše ter jo pošlje nam. Ako pa noče oporoke sam napisati, jo lahko napiše kdo drugi, toda v tem slučaju jo mora podpisati sam in poleg njega še tri priče, da je oporoka res pravno veljavna.

Ako pa bo kdo v skrbeh ter v dvomih ali zna prav napraviti oporoko ali ne, naj enostavno nam sporoči svoje želje in sestavili bomo potem mi oporoko ter mu jo doposlali, da jo ali sam prepíše ali pa da podpisati še trem drugim pričam. Tajnost z naše strani je zajamčena. Dovršeno oporoko za preveč vplačani denar v Podporni odsek naj vsakdo pošlje nam in mi bomo v slučaju njegove smrti napravili svojo dolžnost ter nemudoma izplačali dediču ali dedinji pripadajočo vsoto.

Opozorilo.

Vsled vedno naraščajočega števila udov Podpornega odseka III. reda, se samo po sebi razumljivo tudi vedno bolj ponavljajo slučaji sličnih imen in priimkov. Nekateri plačujejo prispevke osebno, mnogi pa tudi po poštni položnici. Vse prosimo, naj natančno navedejo svoj priimek, svoje krstno ime in naslov, kjer stanujejo. Če so se slučajno preselili, naj povedo tudi svoj prejšnji naslov. Edino na ta način se je mogoče izogniti raznim neljubim pomotam. Ni vseeno, ako n. pr. kdo enkrat zapiše Kervina, drugič Krvina, enkrat Keber, drugič Kebr itd. Ravno vsled takih malenkostnih pomot nastanejo potem pomote, ki jih je nerodno popravljati.

Oseba, ki je dne 4. aprila tega leta vplačala prispevek za podporni odsek III. reda ter dobila potrdilo s številko 50, naj se oglasi v župnem uradu Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.

Nove knjige

Dr. Mihael Opeka: *Iz mojih rimskih let. Kraji, zgodbe in ljudje.* Ljubljana 1935. Založila Misijonska tiskarna Groblje—Domžale. Cena broš. 45 Din, vez. 56 Din.

Kanonik dr. Mihael Opeka nam je podaril novo knjigo — topot ne govorov, marveč druge — čisto svojske vsebine. Kakor v mozaiku je razgrnil pred nami spomine iz tistih svojih življenjskih let, »ki v njih mladenič dozoreva v moža«, in se je on v središču krščanstva, v večnem Rimu, pripravljaj za vzvišeno duhovsko službo. — Po kratkem opisu poti z doma v Rim, očrta najprej slavno zgodovino kolegija Germanika-Hungarika, ki mu je postal za sedem let nad vse ljub dom v tujini. Potem slika na podlagi lastne izkušnje življenje v zavodu; podčrtava zavodove vzgojne smernice in metode; seznanja z znanstvenim stremljenjem in dogajanjem doma in na visoki šoli Gregorjanski. Od zavoda in univerze pa nas vodi po samem rimskem mestu. Razkazuje stari, poganski — podzemeljski — in novi, krščanski Rim po njega najlepših spomenikih, najmogočnejših svetiščih, najznamenitejših krajih. Posega v zgodovino in opisuje sodobnost: rimske posebne šege in navade, praznike in slovesnosti. Tudi v okolico Rima nas pelje — bližnjo in bolj oddaljeno — in nam pokaže mikavnih zanimivosti na ondotnih krajih in ljudeh. Predstavi nam celo vrsto slovitih mož, ki jih je imel srečo spoznati v Rimu in zavodu — velikanov kreposti, učenosti in gorečnosti za Boga in Cerkev, z brezprimernim papežem Leonom XIII. na čelu. V opisovanje krajev in ljudi pa vpleta plastične prizore in dogodbe, resnobne in vesele, poučne in zabavne — vse tja do viškov svojih osebnih doživljavaev: nove maše, slovesa od večnega mesta in — po sedmih letih — povratka v domovino.

Mirno rečemo, da ob tej dr. Opekovi knjigi ne bo dolgčas nikomur: ne duhovniku ne laiku ne inteligentu ne preprostemu človeku.

Res krasno knjigo toplo vsem priporočamo.

Dr. Avguštin Gemelli O. F. M.-Dr. Fran Binički: *Franjevački duh.* Sarajevo 1935. Izdal zbor frančiškanskih bosanskih bogoslovcev Jukič. Cena 50 Din.

O priliki svoje 80 letnice je društvo bosanskih frančiškanskih bogoslovcev izdalo to knjigo obnem s kratko zgodovino društva, ki jo dobi vsak, kdor naroči knjigo kot prilogo. Delo obsega 320 strani s kratko

biografijo s sliko pisatelja. Spis obravnava značaj sv. Frančiška in delovanje njegovega duha skozi 700 let. Spis dokazuje sodobnost frančiškanskega duha in pisatelj prav v njem najde najpopolnejšo rešitev iz zablod modernega sveta, ker je ta duh prežet s Kristusovo ljubeznijo. Spis je dosedaj najboljše delo o frančiškanskih izdejal. V Italiji sami je tekom treh mesecev doživelo dve izdaji, ter je prevedeno do sedaj na francoski, angleški, madžarski in hrvaški jezik. Vsem, ki se zanimajo za frančiškanske ideje in so večji hrvaščine, knjigo najtopleje priporočamo.

Zeyer Julij-Kranjc Marko: Vrt Marijin. Pesem o materi. Maribor 1934. Založila tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Julij Zeyer je izmed najpriljubljenejših čeških pesnikov. Rojen je bil v Pragi leta 1841. Julij je študiral najprej realko, po zgodnji očetovi smrti je delal pri materi v pisarni in se učil tesarstva. Pa zopet se je lotil učenja, obiskoval gimnazijo in dovršil tudi univerzo. Zelo mnogo je potoval, ni pa potoval za zabavo, ampak kot pesnik in umetnik. Na potovanju je študiral ter marljivo zbiral gradivo in novih vtisov za svoje knjige. Ob smrti mu je slavni Mirijam zapisal v spomin: »Umrl je veliki mojster češki, eden največjih duhov sveta, probuditelj eposa v vsej njegovi krasoti in mogočnosti, pesnik omotičnega snivanja in neutešljivega hrepenenja, tvorec slavnih spisov, skrivajočih v sebi največje angelske in božje prvine človeških bitnosti. Zadnja tri leta se je posebno mnogo bavil z načrtom, da bi spisal gledališke igre o Kristusovem rojstvu in trpljenju, nameraval je zato prirediti ljudsko gledališče. Tega gnačrta sicer ni izvršil. A ko je v ta namen prebiral starokrščanske legende o rojstvu in mladosti Gospodovi, so ga legende o Mariji tako prevzele in navdušile, da je sklenil pesniško proslaviti Marijo Devico, prevzvišeno vzornico ženstva. Leta 1898 je spisal Vrt Marijin, sladko pesem o čistih in preprostih dušah, pesem, prežarjeno s topló ljubeznijo in plamenečim navdušenjem za Marijo in Jezusa. Lepa izdajo tega spisa je priredila tiskarna sv. Cirila v Mariboru ter jo opremila tudi s krasnimi slikami. Vsem, ki želijo v svojem srcu poživiti pobožnost do nebeške Matere, lepo in ceneno knjižico toplo priporočamo.

Marija Remec: Kuharica v kmečki, delavski in preprosti meščanski hiši. Založila Družba sv. Mohorja. Celje 1935. Cena broš. 21 Din, vez. 30 Din (za neude broš. 28 Din, za neude vez. 40 Din).

Kuharica obsega 255 strani ter vsebuje 965 receptov za pripravljanje preproste, pa okusne in izdatne domače hrane; razen teh tudi obširen uvod in druga pojasnila ter zelo pregledno stvarno kazalo. Pisateljica se je pri sestavljanju knjige ozirala na sedanji težki čas, ki zahteva predvsem varčene gospodinje, ki zna z malenkostnimi in cenenimi sredstvi pripraviti svoji družini okusno in tečno hrano. Knjiga je sestavljena zelo pregledno, navodila pa so pisana lahko umljivo, tako da jo vsaka preprosta gospodinja povsem razume.

Zahvala za molitev

Marija Slavec se zahvaljuje Srcu Jezusovemu in Marijinemu ter sv. Mali Tereziji za izredno pomoč pri dveh težkih operacijah.